

H

E

L

E

N

T

Ó

T

H

© Helena Tóthová, 2024

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Realized with the financial support of The Fund for the Support of the Culture of National Minorities.

HELEN TÓTH

AMONG THESE TREES
IS MY HIDING SPOT

OBSAH

Pohľad autorky	10
Výber výstav	20
Zlínsky salón mladých	22
Among These Trees Is My Hiding Spot	30
Let It Grow Again!	42
Línia lesa	50
Ode to the Conifers	62
Light Like a Broken Tree	72
Jedna z tých krajších nocí	82
Nekonečný strom	92
Výber z tvorby	104
Text o lese	142
Samostatné výstavy	164
Skupinové výstavy	166
Ocenenia	168
O autorke	172
Bibliografia	178

CONTENTS

Artist's Statement	11
Selected Exhibitions	21
Zlín Youth Salon	23
Among These Trees Is My Hiding Spot	31
Let It Grow Again!	43
Forest Line	51
Ode to the Conifers	63
Light Like a Broken Tree	73
One of Those Nicer Nights	83
Endless Tree	93
Selected Artworks	105
About Forest	143
Solo Exhibitions	165
Group Exhibitions	167
Awards	169
About Artist	173
Bibliography	179

O stromoch

Zobrazujem väčšinou ihličnaté stromy, stromy bez koruny, a bez listov. Koruny stromov v ich plnej bujnosti, rozkvitnuté, mi nepripadajú maliarsky zaujímavé. Zakrývajú základnú kostru stromov a z estetického pohľadu vyzerajú všetky rovnako. Choré, oslabené, vypadnuté stromy sú človekom ignorované, ale tiež patria do lesa a ich inakosť v sebe nesie dramatickosť a so svojou vizuálnou odlišnosťou priamo vyzývajú, aby sme si ich všimli. Snažím sa vytvoriť situácie, ktoré by sme za reálnych okolností nemohli zažiť. Kmeň, ktorý je vytvorený z dvoch odlišných stromov, jednému rastú konáre smerom k nebu a druhému smerom k zemi. Alebo keď strom svojou veľkosťou presahuje horizont. Ocitajú sa na plátne v takých podmienkach, v ktorých by v prírode dlho nevydržali: nehybne stáť, visieť, ležať. Situujem ich do rozličných vzťahov, opierajú sa o seba, koexistujú k sebe priviazaní, alebo len narúšam fyzikálne zákony, keď sa ťažký a mohutný kmeň zrazu javí ľahký ako pierko.

Nakreslené stromy niekedy z papiera gumujem. Pre pocit prázdnoty, ktorý je takisto v lese, kde miznú stromy. Skúmam, čo nám ich absencia zanechá. Vieme, že tam niečo chýba. Ich absencia na plátne a papieri však zostáva hmatateľná, stopy po odstránení navždy zostanú. Môže sa zdať, že v mojej tvorbe prebieha istá personifikácia stromov. Opak je však pravdou — my sme tí, ktorí sa máme prispôbiť a učiť sa od stromov. My sme tí, ktorí sa môžeme s ľahkosťou identifikovať s ich vonkajšou neoblomnosťou, pocitmi paralyzácie, so samotou, ale i s dobrým pocitom pramieniacim zo vzájomnej pomoci. Preto ich portrétujem, lebo v nich nachádzam obrovskú mieru teatrálnosti a fakt, že nenájdeme dva stromy rovnaké, mi zabezpečí nikdy nekončiaci cyklus príbehov.

Pracujem síce s motívom konárov a stromov, nelimituje ma to však v tom, aby som dokázala čokoľvek vyjadriť — je to pre mňa jazyk. Poviem to takto: mojím vyjadrovacím prostriedkom je les, až potom prídu jednotlivé témy na rad. Predstavte si, že by ste na klávesnici mali namiesto

About the Trees

I mainly depict coniferous trees, which I prefer, with no crowns or leaves. The foliage trees are not as compelling from my artistic point of view. The leafy crowns cover the skeleton of the actual tree, and from an aesthetic aspect, they all look identical. Humans sporadically ignore the trees affected by the disease or fallen trees. Nevertheless, they still belong and are part of the woodland and by those significances, they want us to pay attention to them. I try to create situations that we couldn't experience in real life. A trunk that is made of two different trees, one with branches growing towards the sky and the other towards the ground. Or when a tree exceeds mountains in size. They find themselves on the canvas in conditions that would not last long in nature: standing still, hanging, lying down. I situate them in different relationships, leaning against each other, coexisting tethered to each other, or just breaking the laws of physics when a heavy and massive trunk suddenly appears as light as a feather.

I sometimes gum the drawn trees out of paper. For the feeling of emptiness that is also in the forest, where the trees disappear. I explore what their absence leaves us. We know there is something missing. But their absence on canvas and paper remains palpable, the traces of their removal remain forever. It may seem that a certain personification of trees takes place in my work. But the opposite is true — we are the ones who are supposed to adapt and learn from the trees. We are the ones who can easily identify with their outward steadfastness, their feelings of paralysis, their loneliness, but also with the good feeling that comes from helping each other. That's why I portray them, because I find a tremendous degree of theatricality in them, and the fact that no two trees are the same ensures a never-ending cycle of stories.

Although I work with the motif of branches and trees, it doesn't limit me from being able to express anything — it's a language for me. Let me put it this way: my means of expression is the forest, then the individual themes come next. Imagine if you had different branches on your

písmen a čísel rôzne konáre a mali by ste napísať vetu. Tak les je pre mňa nekonečným zdrojom písmen, kde sa môžem slobodne k čomukoľvek vyjadriť. Maľovanie prírody je ako tanec na tvrdú hudbu, ale i pokojné dýchanie pri úplnom tichu.

Fascinuje ma teda myšlienka, aký môže byť život v horskej oblasti, čo znamená vyrastať uprostred lesa.

O konároch

V mojej tvorbe sa opakovane objavuje motív zaveseného konára, kmeňa bez koruny a koreňov, na tenkej šnúre, ktorý symbolizuje nestálosť a neistotu, na obraze vytvára napätie, a svojou nehybnosťou zároveň upokojuje. Má reflektovať akúsi úzkosť našej generácie v pretechnizovanej spoločnosti, kde máme často pocit, akoby sme nestáli stabilne nohami na zemi. Chcela som vykročiť z plátien, z olejomalieb, a zavesiť ten dominantný konár priamo do lesa.

V rôznych slovenských lesoch cielene umiestňujem konáre, ktoré maľujem na modro alebo fialovo. Veším ich, alebo priväzujem prírodnými lankami na stromy a následne lokálny fotograf či fotografka vyhotoví zábery. Celý proces je pre mňa veľmi intímny: keď vyberám konár, maľujem ho, umiestňujem v lese — je to ekvivalent úplnej slobody. Tak s ním zostávam prepojená. Príroda si potom s konárom urobí, čo chce. Som rada, ak vydrží rok, dva. Je v poriadku, keď spadne na zem — tak sa opäť stáva súčasťou lesa. Modrú a fialovú farbu vyberám cielene. Prírodzene sa v lese tieto farby nenachádzajú a vizuálne pútajú pozornosť. Používam farby z lanolínového oleja s prírodným pigmentom. Nechcem nič narušiť, len upozorniť. Následne sa na tie miesta vraciam a dokumentujem, ako sa mení prostredie. Niekedy je to žiaľ k horšiemu. Je tu teda akési miešanie druhov, ihličnanov nosím do listnatého lesa a naopak. Jedine tak sa môže vrba z južného Slovenska ocitnúť v tatranských lesoch, a podobne. Častokrát nadabím na nejaké ozaj čarovné miesto. Je to teda spôsob, ako tie miesta aj svetu ukázať, keďže je ich možné nájsť podľa súradníc v mojom portfóliu na webe.

keyboard instead of letters and numbers and you had to write a sentence. So the forest is an endless source of letters for me, where I can express myself freely about anything. Painting nature is like dancing to hard music, but also peaceful breathing in complete silence.

I'm fascinated by the idea of what life in a mountainous area can be like, what it means to grow up in the middle of a forest.

About the branches

In my work, you can notice the repetitive motive of hanging branches, tree trunks without tree crowns and roots hanging on a thin invisible string, symbolizing imbalance in uncertainty. The actual effect of the paintings creates intensity, stillness and projecting ambience experience. Nevertheless, my art reflects the level of anxieties of the current generation, which lives in a technologized society where we often find ourselves disconnected from nature.

In various Slovak forests I purposely place branches that I paint blue or purple. I hang them or tie them with natural ropes to the trees and then a local photographer takes the pictures. The whole process is very intimate for me: when I pick a branch, paint it, place it in the forest — it's the equivalent of total freedom. That's how I stay connected to it. Nature then does what it wants with the branch. I'm happy if it lasts a year or two. It's okay if it falls to the ground — so it becomes part of the forest again. I choose the blue and purple colours deliberately. These colours are not naturally found in the forest and are visually eye-catching. I use lanolin oil paints with natural pigments. I don't want to disturb anything, just draw attention to it. I then return to those places and document how the environment changes. Sometimes it's unfortunately for the worse. So there's a kind of mixing of species, I carry the conifers into the deciduous forest and vice versa. That's the only way a willow from southern Slovakia can find itself in the forests of the Tatra Mountains, and so on. Often I come across some really magical places. So it is a way to show these places to the world, as they can be found by coordinates in my portfolio on the web.

O lesoch

Spôsobov je mnoho, ako k lesu pristupovať, ekolog, lesník, developer, vedec, poľovník, turista — každý ho interpretuje po svojom, ja skúmam lesy z vizuálneho hľadiska, očaruje ma ich inakosť, vizuálna odlišnosť, tvary, farby, vône, štruktúry, kontrasty, kompozície, atmosféra. Počas mojich ciest vyhládam vždy iné lokality a mojím guilty pleasure je bezcieľne sa túlať a navštíviť každú okolitú dedinu, nakuknúť do lesov, ktoré obopínajú a strážia obyvateľov obce. Vzorky som začala zbierať najskôr pre seba, chcela som mať doma vôňu lesa. Skladovala som ich v trojlitrových zaváraninových pohároch a chystali sme sa do Tatier pred výstavou ktorá ma v roku 2017 čakala v Bratislave. Tak mi napadlo zozbierať ich viac, z rôznorodých miest a preniesť kolekciu do galérie. Najfascinujúcejšia vec je, že každá jedna vzorka je niečím iná. Moja najobľúbenejšia je z takzvaného Teplého lesa, kde sa povráva, že je vždy o jeden stupeň teplejšie ako v obci pod ním ležiacom.

Je to aj spôsob ako podať správu o stave slovenskej prírody. Niektoré miesta sa za krátky čas zmenili na nepoznanie.

O hybridoch a živici

Venujem sa aj vytváraniu florálnych hybridov, pozostávajúcich z rôznych druhov ihličia na jednej vetvičke, z rôznych prírodnín a lesných nálezov, neobvyklých kombinácií. Zameriavam sa na dialóg medzi rozličnými vetvičkami, ktoré sa zrazu dostali do stavu splynutia, môže sa zdať, že sú si navzájom cudzí — každý z nich len prišiel z iného kúta, čo však neznamená, že spolu nemôžu žiť v harmonickej symbióze. Nesie to v sebe symbolické posolstvo: akt premiestnenia špecifického elementu do iného prostredia, kde bez problémov koexistuje s novým, navždy zafixované do transparentnej prírodnej hmoty.

V diele s názvom „Cítim ťa, Friedrich“ som nahradila pohľad človeka pohľadom stromu — teraz je to práve strom, ktorý sa stará o údolie a stáva sa strážcom kopca.

About my collection of Slovak forests

There are many ways to approach the forest, ecologist, forester, developer, scientist, hunter, tourist — everyone interprets it in their own way, I explore forests from a visual point of view, I am fascinated by their otherness, visual difference, shapes, colours, smells, textures, contrasts, compositions, atmosphere. During my travels I always seek out different locations and my guilty pleasure is to wander aimlessly and visit each surrounding village, to peer into the forests that surround and guard the inhabitants of the village. I started collecting samples for myself first, I wanted to have the smell of the forest at home. I stored them in three-litre preserving jars and we were going to the Tatra Mountains before the exhibition that awaited me in Bratislava in 2017. So I had the idea to collect more of them, from different places, and transfer the collection to the gallery. The most fascinating thing is that every single sample differs from the next. Today I have more than 22 bottles, all from Slovak forests, and every single sample is different in some way. My favourite is from the so-called Teplice Forest, where it is said to be always one degree warmer than in the village below.

You can also notice the empathy jars — they should evoke forests which no longer exist, or will be destroyed soon, also my plans to continue in this project and collect more samples. It is also a way of reporting on the state of Slovak nature. Some places have changed beyond recognition in a short time.

About the hybrids and resin

I also work on creating floral hybrids, consisting of different types of needles on one branch, from different natural plants and forest finds, unusual combinations. I focus on the dialogue between the different twigs that suddenly find themselves in a state of fusion, they may seem to be strangers to each other — each of them just came from a different corner, but that doesn't mean that they can't live together in a harmonious symbiosis. It carries a symbolic message: the act of relocating a specific element to a

Preto ich zobrazujem podobne, ako sú zobrazovaní ľudia. Portrétista sa snaží preniknúť do podstaty jednotlivca, a ja sa rovnako snažím pochopiť stromy. Každý strom je pre mňa jedinečný. Hrubá vrstva živice symbolizuje nezničiteľnosť. Pretože v mojich dielach človek nedokáže zničiť prírodu. Ostáva navždy pevná a nedotknuteľná. Môžete si všimnúť, že nezobrazujem ľudí, moje práce sú úplne opustené od ľudskej prítomnosti, aby aspoň jedno miesto na svete zostalo mimo ľudského dosahu, kde sa žiadny strom nevyťal a žiadne zviera nebolo ulovené či zabité.

Ale späť k sérii kresieb so živicovou vrstvou: Dlhú som premýšľala, ako nainštalovať kresby na steny bez klasického rámu so sklom. Potom mi napadlo premeniť tieto kresby na hotové objekty, pripravené na zavesenie — kresby navždy zafixované v živici. Inšpiroval ma náš letný výlet lanovkou na Lomničák. Na lanovkách bolo ochranné žlté plexisklo a bol to úžasný zážitok pozeráť sa na svet cez farebný filter. Vznikli aj analógové fotografie, na ktorých boli modro-fialové smrekovce — chcela som ten istý zážitok preniesť a premeniť ho na objekty. Všetky pôvodné kresby sú nakreslené jasnou parížskou modrou, no po nanosení živice v rovnakom žltom odtieni sa ich farba mení a tmavne, čím nadobúdajú magickú atmosféru. Keď som prvýkrát videla výhľad s miniatúrnou Téryho chatou z Lomnického sedla, ostala som v nemom úžase, nikdy som nezažila taký druh pokoja a špeciálnej eufórie. Je zvlášťne upokojujúce, že hory nás všetkých prežijú — generácie sa menia, my prichádzame a odchádzame, no Ľadový štít, Predná suchá veža a Lomnický štít zostávajú stáť nehybne.

Svojou tvorbou chcem vzdať hold stromom a rastlinám, ktoré rastú napriek nepriaznivému prostrediu, nevyspytateľnosti počasia, škodlivej ľudskej činnosti, no napriek tomu sa dokážu predrať na povrch.

different environment where it coexists seamlessly with a new one, forever fixed in a transparent natural substance.

In the work called “I feel you Friedrich” I replaced the Man’s gaze to the tree’s gaze, now it’s the tree who is taking care of the valley and becoming a guardian of the hill. That’s why I portray them, similar to how people are portrayed. With portraits, the portrait artist tries to penetrate into the nature of the individual, so I try to understand the trees. Every tree is an individual for me. The thick layer of resin symbolizes indestructibility. Because man cannot destroy nature in my work. It remains forever fixed and untouchable. You may notice that I don’t depict people, my works are completely depopulated, so that there is at least one place in the world that is beyond human reach, where no tree is cut down, no animal is hunted and killed.

Back to the series of the drawings with a resin layer: I thought for a long time about how to install the drawings on the walls without a classic frame with glass, so the idea came to me to turn the drawings into ready-made objects, ready to hang, drawings forever fixed in resin. I was inspired by our summer trip by cable car to Lomničák (one of the hills in High Tatras, Slovak mountains) — it had a protective yellow plexiglass and it was a great experience to look at the world through a color filter. Analog photographs were also created, in which larch trees were shown in blue-violet colors — I wanted to transfer the same experience and transform it into objects. All the original drawings are drawn with a bright Parisian blue, but after applying the resin with the same yellow shade, their color changes and darkens, taking on a magical atmosphere. So when I saw the view with the miniature Téry’s cottage for the first time from Lomnické sedlo, I was dumbfounded, I have never experienced such a kind of peace and special euphoria. It is strangely reassuring that the mountains outlive us all, generations change, we come and go, but Ice Peak, Predná suchá veža and Lomnický Peak remain standing there motionless.

With my work, I want to pay tribute to the trees and plants that grow in spite of the unfavorable environment, the unpredictability of the weather, harmful human activity and make their way to the surface.

VÝBER VÝSTAV

SELECTED EXHIBITIONS

Tvorba mladšej generácie umelcov, často označovanej ako emerging artists, je ešte zaujímavejšia, pretože sa spája s očakávaniami niečoho nového, sviežeho alebo aspoň odvážneho a nekonformného. Preto je aj všeobecne tolerovanejšia, pričom návštevníci galérií na ňu často reagujú benevolentnejšie. Túžba prezentovať niečo, čo sa vymyká mainstreamovému konsenzu a názorom na umenie, bola do istej miery hnacím motorom vzniku Zlínskeho salónu mladých.

Prezentuje diela českých a slovenských umelcov a koná sa spravidla každé tri roky. Je neoddeliteľnou súčasťou širšej prezentácie súčasného umenia v Krajskej galérii výtvarného umenia v Zlíne a nadväzuje na tradíciu slávnych výstav súčasného umenia — Zlínskych salónov a Výstav mládeže z rokov 1936 až 1948 — organizovaných spoločnosťou Baťa.

Prvý Zlínsky salón mladých sa uskutočnil v roku 1997 ako reakcia na kritiku, ktorá tvrdila, že na Novom zlínskom salóne v roku 1996 sa prezentovali prevažne etablovaní umelci, a to tak z hľadiska veku, ako aj umeleckého prístupu. Ak Nový zlínsky salón (výstava určená pre umelcov stredného a staršieho veku) chcel byť aspoň na začiatku objektívnym prierezom výtvarnej scény, Salón mladých prijal oveľa voľnejšie alebo prakticky neexistujúce kritériá výberu. Napriek flexibilnejšiemu prístupu, alebo možno práve preto, pokračoval Zlínsky salón mladých v nezmenenom formáte šesť rokov a vyberal umelcov na základe konsenzu a odporúčaní výstavnej poroty. Spôsob výberu, ktorý nemá jasne definovaný tematický kľúč a je založený na celkovom hodnotení tvorby umelca a najmä na konsenze medzi nominovanými — členmi poroty, bol zo strany organizátorov občas spochybňovaný. Napriek tomu má svoje prednosti, napríklad absenciu jednostrannosti, a postupom času priniesla jedinečnú správu o premenách celej umeleckej scény. Práve najmladšia generácia je totiž často najcitlivejšia na zmeny v umeleckej klíme.

The work of the younger generation of artists, often referred to as emerging artists, is even more intriguing, as it tends to be associated with the expectations of something new, fresh, or at least audacious and non-conformist. Therefore, it is also generally more tolerated, with gallery visitors often responding more benevolently. The desire to present something that transgresses the mainstream consensus and opinions on art was, to some extent, a driving force behind the establishment of the Zlín Youth Salon.

It showcases the works of Czech and Slovak artists and is usually held every three years. It is an integral part of the broader presentation of contemporary art at the Regional Gallery of Fine Arts in Zlín, continuing the tradition of the famous contemporary art exhibitions — the Zlín Salons and the Youth Exhibitions from 1936 to 1948 — organized by the Baťa company.

The first Zlín Youth Salon took place in 1997 in response to criticism claiming that the 1996 New Zlín Salon predominantly featured established artists, both in terms of age and artistic approach. If the New Zlín Salon (an exhibition intended for middle-aged and older artists) intended to be, at least in the beginning, an objective cross-section of the visual art scene, the Youth Salon adopted much looser, or practically non-existent, selection criteria. Despite, or perhaps because of its more flexible approach, the Zlín Youth Salon continued in an unchanged format for six years, selecting artists based on the consensus and recommendations of the exhibition jury. The selection method, which lacks a clearly defined thematic key and is based on the overall evaluation of the artist's work and especially on the consensus among the nominees — members of the jury, has been at times questioned by the organizers. Nevertheless, it has its merits, such as the lack of one-sidedness, and over time it has provided a unique

V tohtoročnej porote sú Jana Babušiaková, Jakub Frank, Adam Galko, Zuzana Krišková, Lumír Nykl a Noemi Purkrábková. Na základe ich odporúčaní bolo vybraných 19 tvorivých subjektov – výtvarníkov a autorských dvojíc.

account of the transformation of the entire art scene. For it is the youngest generation that is often most sensitive to changes in the artistic climate.

This year's jury consists of Jana Babušiaková, Jakub Frank, Adam Galko, Zuzana Krišková, Lumír Nykl and Noemi Purkrábková. Based on their recommendations, 19 creative subjects, including single artists and artistic duos, were selected.

Galéria: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, CZ
Vystavující: Anna–Marie Berdychová a Samuel Stano,
Dominik Styk, Dominika Dobiášová, Eliška Konečná,
Erika Velická, Ester Sabik, Jakub Hájek a František
Hanousek, Helen Tóth, Jáchym Šimek, Judita
Levitnerová, Klára Kusá, Marika Krčmářová, Markéta
Šlaná, Martin Hrvol, Olbram Pavlíček, Sofie Tobiášová,
Šimon Chovan, Šimon Sýkora, Tomáš Moravanský/
Institut.
Kurátori: Aleš Vrtal, Václav Mílek
Trvanie výstavy: 18. september–10. november 2024
Foto: Dalibor Novotný

Gallery: Regional Gallery of Fine Arts in Zlín, CZ
Exhibiting Artists: Anna–Marie Berdychová a Samuel
Stano, Dominik Styk, Dominika Dobiášová, Eliška
Konečná, Erika Velická, Ester Sabik, Jakub Hájek
a František Hanousek, Helen Tóth, Jáchym Šimek,
Judita Levitnerová, Klára Kusá, Marika Krčmářová,
Markéta Šlaná, Martin Hrvol, Olbram Pavlíček, Sofie
Tobiášová, Šimon Chovan, Šimon Sýkora, Tomáš
Moravanský/Institut.
Curators: Aleš Vrtal, Václav Mílek
Duration: September 18–November 10, 2024
Photo: Dalibor Novotný

AMONG THESE TREES IS MY HIDING SPOT

V hustej spleti lesa plného prchavých tajomstiev, neporovnateľných farieb a neustálych premien sa skrývajú spomienky a znovuzrodenia, inšpirácie a základy života: z tohto lesného rozmachu, medzi lístkami a vetrom, medzi koreňmi a humusom skrytých foriem povstáva výstava pod názvom „Among These Trees Is My Hiding Spot“ od Helen Tóth, ktorá putuje lesnými zázrakmi a kúzľami ako miestami vzájomnosti medzi vnútorným svetom a prírodnou realitou.

Divoká harmónia, v neprerušenom a synchronnom dialógu s perцепčnou dimenziou, sa stáva pulzujúcim obrazovým gestom, poetickou matricou, ktorá sa rozvíja ako vibrujúci atmosférický tanec, kde farba je generatívnou substanciou, citlivým priestorom v naratívnom prepletaní stromových tvarov a nálad, uviaznutom v toku času a v neustálom premieňaní prírody.

V zhode s kruhom nekonečných premien v pradávnom ponorení do nekonečnosti lesa sú diela umelkyne skutočnými, snovými a spomienkovými prírodnými vesmírmi, rovnako neskrotnými ako uzavretými v minimálnych jednotkách. Ako útočisko tieňa a svetla, ako územie nekontrolovateľného a tajomného a šepot symbiotického a mnohotvárneho systému, je poetika Helen Tóth strážkyňou príbehov a neporušiteľných spomienok lesa, ktorý sa objavuje v hemžení vánkov a hmiel, vo vymedzení lístia proti atmosférickej nahote.

V oleji na plátne „The scent of soil under the broken trees smells comforting“ je čuchová sféra prežívaná ako tajné obydlie výrazných a prekvapivých farieb; prudké a energické ťahy štetcom prenášajú transformačnú a metamorfóznú silu rastlinného života do bohatých farebných vášní, uvoľňujúc dynamiku prírodných rovnováh aj z rozkladajúcich sa kmeňov, ktoré sa stávajú výživou a habitatom neúnavného biotického systému.

AMONG THESE TREES IS MY HIDING SPOT

In the dense tangle of the forest full of volatile mysteries, incomparable hues and constant transformations, hide memories and rebirths, inspirations and the foundations of life. From this silvan cavalcade, among leaves and wind, hidden forms of roots and soil, Helen Tóth's exhibition emerges. Titled "Among These Trees Is My Hiding Spot", it sheds light on the wondrous and magical world of the forest as the cross section between our inner world and natural reality.

This wild harmony maintains an unmolested and synchronous dialogue with the perceptual dimension. It becomes a pulsating pictorial gesture, a poetic matrix that unfolds as a vibrant atmospheric dance, where colour is but a generative substance, a sensitive space in the narrative complex of the trees' forms and moods, embedded in the flow of time and nature's constant metamorphosis.

In accordance with the eternal cycle of transformations, in the primeval immersion in the infinity of the forest, the artist's works are genuine, dreamlike and nostalgic natural universes, as untamed as they are segmented. A safe haven of shadow and light, a territory of the uncontrollable and inscrutable, a whispering voice of a symbiotic and versatile system, Helen Tóth's opus is the guardian of the indestructible memories and stories of the woods. It emerges in a flurry of breezes and mists, in the delimitation of the foliage against atmospheric nakedness.

On the oil on canvas "The scent of soil under the broken trees smells comforting", the olfactory sphere is experienced as a secret dwelling of bold and surprising tones. The forceful and energetic brush strokes translate the transformative power of the herbal life into richly colored passion. The dynamics of the natural equilibrium unfurl even through the decaying trunks, which become a source of nourishment and habitat of an indefatigable biotic system.

V živici „I feel you Friedrich“ prevláda svetelný prvok ako kontemplatívny rozmer v čistote intímnej meditácie, sublimovaný v obraze, ktorý je akcentovaný ako sugestívne vyžarovanie. Toto vyžarovanie prívetivo zahŕňa ako predmet obrazu, tak aj pohľad pozorovateľa, obklopený luminescenčnými hĺbkami, v ktorých sa formuje vegetatívny profil a krajinná imaginácia sa láme v pohľade melancholickej, ideálne romantickej inšpirácie.

Vo vrstvení, kombinovaní a zároveň spleti diela “I will grow with my twigs bound” sa hojdajúce vetvy, vyčnievajúce v hmlistom a kalnom úseku neba, formujú ako neúprosná elégia nad záhadou rastu a jeho spletením trnia. To sa prejavuje pozdĺž prepletených vlákien vo chvení, ktoré sa rozmotáva a znovu sťahuje.

Na jemnom a tlmenom pozadí rozptýleného perleťového svetla olejomalby „Tokio love“ stojí osamelý strom v elektrickej žiare surrealistickej modrej, ktorý je svedkom histórie časti sveta, sledujúceho pohyb medzi rádom a chaosom, odolávajúci tichu, vetru, šelesteniu lístia, prekvitajúci každú jar, tichnuci v zime, vynárajúci sa ako slobodná a otvorená forma slnečnému svetlu.

V inštalácii „My Collection of Forest“ umelkyňa skladá zbierku prírodných zázrakov a malých prekvapivých článkonožcov, čo tvorí prírodovednú vzorku, sentimentálny archív lesného života, ktorý hovorí ako hlboká ozvena a životný dych, zhromaždený v intímnych častiach, rozprávanie životného cyklu, koncepčný symbol vegetatívneho vesmíru, známy a neznámy zároveň.

V dialógu medzi inštaláciou a maľbou je výstava „Among These Trees Is My Hiding Spot“ blúdením po povrchoch a sémantických vrstvách lesných rytmov, do ktorých sa možno ponoriť, rozšíriť dych a nechať svoje oči zviať nerozlučnou identitou lístia a koreňov.

In the resin “I Feel You Friedrich”, the luminous element dominates as a contemplative dimension in the purity of intimate meditation, sublimated in the image, which is accentuated as a suggestive emanation. This emanation encompasses affably both the subject matter of the painting and the observer’s gaze. It is encircled by luminescent depths, in which a vegetative profile takes shape and landscape imagery refracts in a gaze of melancholy, ideally romantic inspiration.

In the layering, combination and intertwining of the work “I Will Grow with My Twigs Bound”, the swaying branches protrude in a misty and murky stretch of sky. They take shape as an inexorable elegy about the mystery of growth and its tangle of thorns. This manifests along the interlaced strands in a continually disentangling and retracting quiver.

Against the soft and subdued background of the diffused pearly light of the oil painting “Tokyo Love”, stands a lone tree in the electric glow of surreal blue. It is a witness of part of the world’s history, tracing the movement between order and chaos, resisting silence, wind, the rustling of leaves, flourishing every spring, smouldering in winter, presenting itself as a free and open form to the sunlight.

In the installation “My Collection of Forest”, the artist assembles a compilation of natural wonders and tiny surprising arthropods, forming a scientific sample as well as a sentimental archive of the forest. It resonates as a rich echo and breath of life, clustered in places of intimacy, a narrative of the cycle of life, a conceptual symbol of the vegetative universe, well-known and undiscovered at the same time.

In a dialogue between installation and painting, the exhibition “Among These Trees Is My Hiding Spot” is a stroll through the surfaces and semantic layers of forest rhythms. You are welcome to get immersed, take a deep breath and let your eyes be seduced by the inseparable unity of foliage and roots.

Galéria: Curva Pura, Rím, IT
Kurátori: Nicoletta Provenzano, Vittorio Beltrami
Trvanie výstavy: 4. apríl–11. máj 2024
Foto: Albena Nikolova

Gallery: Curva Pura, Roma, IT
Curators: Nicoletta Provenzano, Vittorio Beltrami
Duration: April 4–May 11, 2024
Photo: Albena Nikolova

Strom je v kultúrnych dejinách všadeprítomný, pretože je okrem iného mimoriadne účinným nositeľom ľudského obsahu. Materiálny aspekt a hospodárske využitie stromu spolu s jeho duchovnou, estetickou a ekologickou funkciou majú pre spoločnosť zásadný význam. Len máloktorý iný prírodný prvok v umení bol zvolený ako projekčná plocha pre človeka častejšie ako strom. Zvonka — formálne, aj zvnútra — obsahovo, má vlastnosti, ktoré mu pripisujú mýtickú úlohu a robia z neho dialogického partnera pre subjekty naprieč kultúrami. Personifikovaný strom vystupuje ako spoločenská bytosť, samotár, poslucháč pripravený absorbovať nami odovzdávané posolstvá, strážca, ochránca, dokonca záchranca klímy.

Celá história vzťahu človeka k stromu má korene v umení. Od prehistorických božských postáv, totemov a kozmických bytostí, starovekých metamorfóz až po biblický strom, ktorý bol inštrumentalizovaný na znázornenie rozkladu aj vykúpenia (ikonografia živého kríža), stromy sú náboženskými emblémami civilizácie. Tieto znaky sa neustále menia a prispôsobujú ideologickým požiadavkám doby. Strom v umení preto treba chápať nielen ako impulz k symbolickej interpretácii prírody, ale aj k interpretácii samotného človeka, a teda jeho postavenia v prírode.

Strom ako hmatateľná konštanta mýtického myslenia vzrušuje našu predstavivosť svojim nadľudským rozsahom. V prvom rade je teda strom symbolom nadprirodzena, ktoré je dôležité nielen v sakrálnom umení, ale v každej symbolistickej polohe. Je však zaujímavé, že osvietenstvo so svojím obratom k rozumu, ako aj neskorší empirický obrat od metafyziky k racionalite, tento topos v zásade neodmietlo. Transcendenciu nahradila objektívna analógia, a tak sa namiesto Boha čítal komplexný človek a čiastkový svet ako metafora v strome. Od 19. storočia až po súčasné umenie sa strom čoraz častejšie používal ako sprostredkovateľ ostrých sociálnych a ekologických posolstiev. Či už v scéne utrpenia, v ktorej holé, ohnuté konáre odrážajú duševnú a fyzickú bolesť, alebo v alegórii života, v ktorej jeho ohromujúca sila a rozkvet predstavujú najvyššiu vitalitu, strom sa v tomto umení nehlásil ako dekoratívna

The tree is ubiquitous in cultural history because, among other things, it is an extremely effective carrier of human content. The material aspect and economic use of the tree, together with its spiritual, aesthetic and ecological function, are of fundamental importance to society. Few other natural elements in art have been chosen more often as a projection surface for man. It has both external (i.e. formal) and internal (contentual) qualities that ascribe to it a mythical role and make it a partner in dialogue between subjects of different cultures. The personified tree acts as a social being, a loner, a listener ready to absorb the messages we convey, a guardian, a protector, even a saviour of the climate.

The entire history of man's relationship to the tree is rooted in art. From prehistoric divine figures, totems and cosmic beings, ancient metamorphoses, to the biblical tree that has been instrumentalized to represent both decay and redemption (the iconography of the living cross), trees are religious emblems of civilization. These emblems are constantly changing and adapting to the ideological demands of the time. The tree in art must therefore be understood not only as an impulse to a symbolic interpretation of nature, but also to an interpretation of man himself and thus of his position in nature.

The tree as a tangible constant of mythic thought excites our imagination with its superhuman scope. First and foremost, it is a symbol of the supernatural, which is important not only in sacred art, but in every symbolist position. Interestingly, the Enlightenment, with its turn to reason, as well as the later empirical turn from metaphysics to rationality, did not essentially reject this topos. Transcendence was replaced by objective analogy, and so the tree was read as a metaphor not for God, but the complexity of man and the partial world. From the nineteenth century to contemporary art, the tree was increasingly used to convey pointed social and ecological messages. Whether in a scene of suffering, in which the bare, bent branches reflect mental and physical pain, or in an allegory of life, in which its overwhelming strength and

kulisa, ale ako nositeľ subjektívnych predstáv o svete. Na druhej strane je strom čoraz intenzívnejšie obsadzovaný do „úlohy záchrancu“, aby sa demonštroval jeho význam pre prežitie človeka tvárou v tvár kolabujúcemu životnému prostrediu.

Stotožňujeme sa so stromami a tieto organizmy nás ako partneri v dialógu sprevádzali počas celej našej kultúrnej histórie. Strom, ako to chce táto výstava tematizovať, je aj dnes symbolom života. V súčasnej klimatickej kríze antropocénu je pľúcna funkcia rastlín pre našu planétu tak silne tematizovaná, že v nasledujúcich desaťročiach môžeme dokonca očakávať, že sa téma stromu bude vo verejnom priestore objavovať častejšie.

Výstava v Alšovej juhočeskej galérii koncepcne nadväzuje na veľkú prezentáciu témy v rakúskej galérii Belvedere vo Viedni (23. septembra 2022–8. januára 2023), s ktorou AJG spolupracuje na pokračovaní tohto ambiciózneho projektu. Výstava v rozsiahlych priestoroch Zámeckej jazdiarne v Hlubokej nad Vltavou sleduje rovnaký princíp ako jej pôvodná verzia vo Viedni, a to predstaviť strom v umení ako neprehliadnuteľný vizuálny znak, ktorý je však v závislosti od jeho použitia komunikovaný uchopiteľným modelovým spôsobom. Je teda rozdiel, či chce autor vyjadriť obraz večného života v bezstarostnom prostredí, rodový strom svojej rodiny, alebo apel na nevyhnutné prehodnotenie nášho ekologického správania. V prvom prípade ide o symboly, v druhom o schémy a v treťom o zložité formy znakovkej reči, ktoré možno dobre vysvetliť na príkladoch z dejín umenia. Tak ako je strom dynamický organizmus, aj táto výstava sa bude meniť oproti pôvodnej a ukáže nové pohľady z nevyčerpatelnej zásobárne umenia, t. j. celý tento výstavný projekt sa vyvíja, rastie a problematizuje podstatný aspekt nášho života a prežitia.

blossoming represent supreme vitality, the tree in this art presented itself not as background decoration, but rather as a medium for expressing subjective ideas about the world. On the other hand, nowadays the tree is increasingly cast in the “role of saviour” to demonstrate its importance for human survival in the face of a collapsing environment.

We identify with trees, these organisms which have accompanied us as dialogue partners throughout our entire cultural history. As this current exhibition aims to thematise, the tree is a symbol of life to this day. In the current climate crisis of the Anthropocene, the fact that plants function as lungs for our planet is so strongly emphasised that we can expect an ever more frequent appearance of the theme of the tree in public space in the coming decades.

The exhibition at the Alsova South Bohemia Gallery is a conceptual follow-up to a major presentation of the theme at the Belvedere Gallery in Vienna, Austria (23 September 2022–8 January 2023), with which the AJG is collaborating to continue this ambitious project. The exhibition in the vast spaces of the Castle Riding Hall in Hluboká nad Vltavou follows the same principle as its original version in Vienna, namely to present the tree in art as an ineludible visual sign, but one that is communicated in a graspable, model-based way, depending on its use. It makes a difference, then, whether the artist wants to convey an image of eternal life in a carefree environment, his own family tree, or an appeal for a necessary rethinking of our ecological behaviour. In the first case symbols are present, in the second, schemes, and in the third, complex forms of sign language that can be well explained with examples from art history.

Just as a tree is a dynamic organism, this exhibition will change from the original one and show new perspectives from the inexhaustible reservoir of art, i.e. this whole exhibition project is evolving, growing and problematizing an essential aspect of our life and survival.

Galéria: Alšova jihočeská galerie, Hluboká nad Vltavou, CZ
Vystavující: Karíma Al-Mukhtarová, Eduard Ameseder, Joannis Avramidis, Jan Bauch, Paul Baum, Nicolas Bertin, Robert Bielik, František Bílek, Radka Bodzewicz, Klemens Brosch, Rosemarie Castoro, Emil Cimiotti, František Anton Coufal, Josef Čapek, Věnceslav Černý, Constantin Damianos, Gunter Damisch, Honoré Daumier, Oscar Dominguez, František Dostál, Johann Feilacher, Lubomír Fendrych, Emil Filla, Joseph von Führich, Janus Genelli, Giovanni Giuliani, Franz Graf, Nilbar Güres, Edmund Gwerk, Hannes Haslecker, Carry Hauser, Anton Heusler, Helmut Hladisch, Jaroslav Hladký, Jakub Janovský, Pavel Jasanský, Anton Jasusch, Johanna Kandl, Karl Katholický, Franz Kernbeis, Anselm Kiefer, Krištof Kintera, Eva Kmentová, Milan Knížák, Peter Kogler, Johann Victor Krämer, Aleš Krejča, Otakar Kubín, Max Kurzweil, Taras Kuščynskyj, Rupert Kytka, Andries Cornelis Lens, Liza Lou, Alessandro Magnasco, Cecylia Malik, Edda Mally, Jakub Matuška aka Masker, Ralo Mayer, Gabriel von Max, Emilie Mediz-Pelikan, László Mednyánszky, Juraj Meliš, Zuzana Mináčová, Mistr Kryšpínovy legendy, Mistr z Frankfurtu, Alois Mosbacher, František Muzika, Otakar Nejedlý, Libor Novotný, Emil Orlik, Maxmilián Pirner, Jozef Poláček, Rona Pondick, Vladimír Popovič, Jan Preisler, Florian Raditsch, Carl Rahl, Vilém Reichmann, Rudolf Ribarz, Anton Romako, August Roth, Dorota Sadovská, Elisabeth von Samsonow, Sophia Schama, Martin Schnur, Gabriele Schöne, Moritz von Schwind, René Sintenis, Antonín Slavíček, Lilly Steiner, Curt Stenvert, Ernst Stöhr, Leopold Strobl, Zdeněk Sýkora, Josef Šíma, Ester Šimerová-Martinčková, Václav Špála, Jakub Špaňhel, Štýrský malíř, Helen Tóth, Josef Váchal, Jiří Valoch, Olga Wisinger-Florian, Adolf Wissel, Georg Philipp Wörlen, Max Zaeper, Marie Zlatníková, Jan Zrzavý
Kurátor: Miroslav Haňák
Trvanie výstavy: 9. jún–10. november 2024
Foto: Chilli Production

Gallery: The South Bohemian Gallery, Hluboká nad Vltavou, CZ
Exhibiting Artists: Karíma Al-Mukhtarová, Eduard Ameseder, Joannis Avramidis, Jan Bauch, Paul Baum, Nicolas Bertin, Robert Bielik, František Bílek, Radka Bodzewicz, Klemens Brosch, Rosemarie Castoro, Emil Cimiotti, František Anton Coufal, Josef Čapek, Věnceslav Černý, Constantin Damianos, Gunter Damisch, Honoré Daumier, Oscar Dominguez, František Dostál, Johann Feilacher, Lubomír Fendrych, Emil Filla, Joseph von Führich, Janus Genelli, Giovanni Giuliani, Franz Graf, Nilbar Güres, Edmund Gwerk, Hannes Haslecker, Carry Hauser, Anton Heusler, Helmut Hladisch, Jaroslav Hladký, Jakub Janovský, Pavel Jasanský, Anton Jasusch, Johanna Kandl, Karl Katholický, Franz Kernbeis, Anselm Kiefer, Krištof Kintera, Eva Kmentová, Milan Knížák, Peter Kogler, Johann Victor Krämer, Aleš Krejča, Otakar Kubín, Max Kurzweil, Taras Kuščynskyj, Rupert Kytka, Andries Cornelis Lens, Liza Lou, Alessandro Magnasco, Cecylia Malik, Edda Mally, Jakub Matuška aka Masker, Ralo Mayer, Gabriel von Max, Emilie Mediz-Pelikan, László Mednyánszky, Juraj Meliš, Zuzana Mináčová, Mistr Kryšpínovy legendy, Mistr z Frankfurtu, Alois Mosbacher, František Muzika, Otakar Nejedlý, Libor Novotný, Emil Orlik, Maxmilián Pirner, Jozef Poláček, Rona Pondick, Vladimír Popovič, Jan Preisler, Florian Raditsch, Carl Rahl, Vilém Reichmann, Rudolf Ribarz, Anton Romako, August Roth, Dorota Sadovská, Elisabeth von Samsonow, Sophia Schama, Martin Schnur, Gabriele Schöne, Moritz von Schwind, René Sintenis, Antonín Slavíček, Lilly Steiner, Curt Stenvert, Ernst Stöhr, Leopold Strobl, Zdeněk Sýkora, Josef Šíma, Ester Šimerová-Martinčková, Václav Špála, Jakub Špaňhel, Štýrský malíř, Helen Tóth, Josef Váchal, Jiří Valoch, Olga Wisinger-Florian, Adolf Wissel, Georg Philipp Wörlen, Max Zaeper, Marie Zlatníková, Jan Zrzavý
Curator: Miroslav Haňák
Duration: June 9–November 10, 2024
Photos: Chilli Production

Zmeny klimatických podmienok na Zemi spúšťajú rôznorodé procesy v prírode. Niektoré z nich sú viditeľnejšie než iné, no jedno je isté. Všetko sa mení a rýchlosť zmien naberaá na obrátkach. Často je už príliš neskoro na záchranu a tak sme svedkami neustáleho zániku starých a vzniku nových foriem života.

Výstavný projekt Lína lesa prezentuje tvorbu deviatich súčasných vizuálnych umelcov, ktorí svojimi dielami reflektujú na spomínané zmeny. Vo výstave je zastúpené široké spektrum výtvarných médií a foriem od kresby a maľby, cez objekty, site-specific inštalácie až po video a audio inštalácie.

Potulky po domácom lesnom prostredí, načúvanie prírode, či nové hybridné formy stromov sú leitmotívom tvorby Helen Tóth. Maliarka ako jediná z autorov, ktorá svoju tvorbu venuje výhradne téme lesov a stromov, prezentuje prierez tvorby. V jej maliarskom portfóliu majú najväčšie zastúpenie portréty ihličnanov zo stredného Slovenska a z tatranskej oblasti, medzi ktorými nájdeme smrek, jedle, borovice, smrekovce a pod. Jej zámerom je nielen vidieť, ale i vnímať les všetkými zmyslami a preniesť tieto pocity na diváka. Okrem realistických kresieb a štylizovaných malieb prináša do priestoru galérie aj „lesné zaváraninové poháre“ — drobné rastlinné nálezy a úlomky z dvadsiatky slovenských lesov. Prostredníctvom týchto zväčšených „skúmaviek“ je možné čítať rozdiely medzi regiónmi na vzorke rastlinstva, ktoré tu nachádza. Rovnako fungujú v nadnesenom význame ako určitý druh didaktickej pomôcky. Ide teda o prezentáciu súčasného stavu domácich lesov. Teplotné rozdiely v regiónoch, či rozdiely v pôde a vlhkosti, sú faktory, od ktorých sa odvíja adaptabilita rastlinstva.

Výstava nie je len príbehom o lese, ale hovorí o poznávaní krajiny a vegetácie, jej prastarej histórii, nedávnej minulosti, o živote a smrti, s ktorými je úzko spätá. Snaží sa o edukáciu návštevníkov v oblasti ochrany prírody a prináša tiež mnohé otázky v tejto oblasti do budúcnosti. Je priestorom na sebareflexiu a zhodnotenie nášho postoja

Earth's climate changes tend to trigger various processes in nature. Some of them are more apparent than others, but one thing is certain. Everything is changing at a rapidly increasing pace. Often it is too late to do anything about it, and thus we become witnesses to a constant extinction of old life forms and inception of new ones.

The exhibition project titled Forest Line presents nine contemporary visual artists and their works that reflect upon the mentioned changes. The exhibition features a wide spectrum of artistic media forms, from drawings and paintings to objects, site-specific installations and all the way to video and audio installations.

Walks around her hometown forests, listening to nature and new hybrid forms of trees are some of the leitmotifs of works by Helen Tóth. The painter is the only artist who devotes her work exclusively to the theme of forests and trees and presents a cross-section of her work. In her painting portfolio, the largest representation are portraits of conifers from Central Slovakia and the Tatra region, among which we can find spruces, firs, pines, larches, etc. Its intention is not only to see, but also to perceive the forest with all the senses and to transfer these feelings to the viewer. In addition to realistic drawings and stylized paintings, she also brings “forest jam jars” — small plant finds and fragments from twenty Slovak forests — into the gallery space. Through these enlarged “test tubes” it is possible to read the differences between regions in the sample of flora found here. They also function, in an exaggerated sense, as a kind of didactic aid. It is thus a presentation of the current state of the native forests. Temperature differences between regions, or differences in soil and moisture, are factors on which the adaptability of vegetation depends.

The exhibition is not just a simple tale of a forest, it talks about exploring the landscape and vegetation, its ancient history, recent history and life and death which it is closely related to. It tries to educate visitors on matters of the protection of nature and brings up many questions

voči životnému prostrediu. Lína lesa je tiež priestorom estetického zážitku s prvkami hravosti a možnosťou ponorenia sa do útrob lesa aj do samých seba.

on this topic that will matter in the future. It is a place for self-reflection and evaluation of our approach to the natural environment. Forest Line is also a space of aesthetic experience with elements of playfulness, providing an opportunity to dive deep into the forest and into ourselves.

Galéria: Nitrianska galéria, SK

Vystavujúci: Martin Bízik, Michal Czinege, Denis

Kozerawski a Peter Kašpar, Maija Laurinen, Michal

Machciník, Martin Piaček, Jozef Suchoža, Helen Tóth

Kurátorka: Dominika Chrzanová

Trvanie výstavy: 1. december 2023–25. február 2024

Foto: Michal Juhás

Gallery: Nitra Gallery, SK

Exhibiting Artists: Martin Bízik, Michal Czinege, Denis

Kozerawski a Peter Kašpar, Maija Laurinen, Michal

Machciník, Martin Piaček, Jozef Suchoža, Helen Tóth

Curator: Dominika Chrzanová

Duration: December 1, 2023–February 25, 2024

Photos: Michal Juhás

ODE TO THE CONIFERS

V roku 2004 spadlo nebo na tatranský les. Doslova spadlo, pretože typ vetra, ktorý ten les sfúkol ako zápalky, sa volá padavý vietor alebo aj gravity wind. Nebo nie je statické.

V skutočnosti neustále tečie ako rieka, ktorá sa vtedy, v jedinej chvíli, v jedinej vlne vyliala na Tatry. Tatranský les nemal proti tej mase padajúceho neba nijakú šancu. Behom krátkej chvíle ležal takmer celý na zemi, zablávený všetkým, čo ho presahovalo, zablávený celým nebom... Každý z nás má skúsenosť, kedy sme boli zablávení čímisi, čo nás nekonečne presahovalo. Nové, Tatrami inšpirované obrazy Helen Tóth, nám dávajú zaujímavú odpoveď na otázku, ako sa s takouto skúsenosťou vyrovnáť.

... a nech žije červený smrek!

Keď sa dívam na nové obrazy Helen Tóth, myslím pri nich na tatranskú kalamitu z roku 2004, keď zo dňa na deň zmizol skoro celý tatranský les. Inak všimli ste si, že slovo „kalamita“ si od tej tatranskej kalamity nespájame už iba s pluhom odhrňajúcim kopy snehu, ale aj s kamiónmi plnými vyťaženého dreva? Kalamita pre nás už dávno prestala byť udalosťou, v ktorej čelíme tomu, čo nás nesmierne presahuje, a čo nedokážeme mať pod kontrolou. Namiesto toho týmto slovom označujeme technické zvládanie, vypracovanie sa s dôsledkami takýchto udalostí.

V časoch pred „kamiónmi a snežnými pluhmi“ však slovo calamitas označovalo obrovskú katastrofu, alebo veľké nešťastie. Označovalo skrátka vertikálnu, človeka nekonečne presahujúcu udalosť. Dnes slovu kalamita rozumíme horizontálne, je pre nás iba jednou z mnohých, každodenných udalostí. To však iba dovtedy, kým kalamita nezasiahne do našich vlastných životov. Tam už odrazu katastrofa a nešťastie nie sú iba jednou z mnohých udalostí, ale práve tou udalosťou, ktorá sa bytostne dotkla nás samých. Sme to my, kto tu zrazu čelí čomusi, čo nás nesmierne presahuje, a tak môžeme na vlastnej koži opäť zakúšať pôvodnú vertikálnu života a jeho najvlastnejšie tajomstvo.

ODE TO THE CONIFERS

In 2004, the sky fell on the Tatra forest. It literally fell, because the type of wind that blew the forest down like a match is called a downwind or gravity wind. The sky is not static.

In fact, it is constantly flowing like a river, which then, in a single moment, in a single wave, poured out on the Tatras. The Tatra forest stood no chance against that mass of falling sky. In a short moment, it lay down almost entirely on the ground, suppressed by everything that overhung it, suppressed by the whole sky... All of us have had the experience of being swamped by something that is infinitely beyond us. Helen Tóth's new paintings inspired by the Tatras give us an interesting answer to the question of how to cope with such an experience.

... and long live the red spruce!

When I look at Helen Tóth's new paintings, I think of the Tatra calamity of 2004, when the Tatra forest disappeared overnight almost entirely. By the way, have you noticed that since the Tatra calamity, we no longer associate the word "calamity" only with the snowplough clearing away huge piles of flakes, but also with lorries full of felled timber?

For us, calamity has long ceased to be an event in which we are faced with what is immensely beyond us, and what we cannot control. Instead, we use the word to refer to the technical coping, the practice of dealing with the consequences of such events.

However, in the days before "trucks and snow ploughs", the word calamitas referred to an enormous catastrophe, or great misfortune. In short, it indicated a vertical event, transcending humanity. Today we understand the word calamity horizontally, for us it is only one of many everyday events. But that is only until the calamity reaches our own lives.

Nie je však ľahké ustáť takúto skúsenosť. Naša kultúra a spoločnosť sa totiž čoraz viac podriaďujú horizontalite, ktorá nás núti, aby sme sa s tým, čo nás presahuje, „vyrovnali“ v tom najhorizontálnejšom poňatí! Hovoríme „vyrovnať sa s tým“, no v skutočnosti myslíme „vysporiadaj sa s tým“ v zmysle „usporiadaj si to“, „uprac si to“, „daj si to do poriadku“...

Smeruje nás to k tomu, aby sme osobné katastrofy a nešťastia zbavili ich vertikality, aby sme ich zbavili toho, čo nás presahuje, aby sme ich znížili (ponížili?) na niečo znesiteľné, čo dokážeme lepšie zvládnuť, alebo rovno ovládnuť. Akoby vyrovnáť sa s osobným nešťastím či katastrofou bolo možné, iba ak ich čo najdôslednejšie zničíme. Helenine tatranské obrazy nám aj na príklade červeného smreka (jediného stromu, ktorý po tatranskej kalamite zostal stáť) pripomínajú, že s veľkým, a aj osobným nešťastím, sa môžeme skutočne vyrovnáť iba vtedy, keď zostaneme vyrovnane čnieť do vertikality tohto nešťastia, keď sa o dar tejto nekonečne presahujúcej vertikality nenecháme nikým a ničím pripraviť.

V nešťastí rastieme. Tak ako rastú stromy na Heleniných obrazoch.

Then, suddenly disaster and misfortune are no longer just one of many events, but the very event that has touched us in a profound way. It is we who are here suddenly confronted with something that transcends us enormously, and so we can experience again for ourselves the original verticality of life and its most inherent mystery

But it is not easy to withstand such an experience. For our culture and society are increasingly bound to a horizontality that forces us to “come to terms” with that which transcends us. In the most horizontal sense! We say “make peace with it”, but what we really mean is “deal with it” in the sense of “sort it out”, “tidy it up”, “put it right”...

It directs us to strip personal disasters and misfortunes of their verticality, to strip them of that which transcends us, to reduce (humiliate?) them to something bearable, something we can better handle, or even control. As if the only way to cope with a personal misfortune or catastrophe would be to level it out as thoroughly as possible. Through the example of the red spruce (the only tree that was left standing after the Tatra calamity), Helen's Tatra images remind us that we can only truly cope with great and personal misfortune if we remain steadily facing the verticality of said misfortune, if we do not let anyone or anything deprive us of the gift of this infinitely transcending verticality.

In adversity we grow. Just as the trees in Helen's paintings do.

Galéria: Blu : gallery, Modra, SK
Kurátor: Peter Mačaj
Trvanie výstavy: 18. marec–7. máj 2023
Foto: Jana Budaiová

Gallery: Blu : gallery, Modra, SK
Curator: Peter Mačaj
Duration: March 18–May 7, 23
Photos: Jana Budaiová

LIGHT LIKE A BROKEN TREE

Vo svojich dielach programovo pracuje so zobrazovaním stromov a lesa. Práve tieto prvky sa stali významnými, ako súčasť výtvarných sérií „Lightbox with a tiny forest“ a „Na chrbte nosím paprade“.

Pre Galériu Výklad sa rozhodla vytvoriť nový objekt – kmeň stromu, ktorý vystavila spolu so staršou prácou – maľbou na nenapnuté plátno. Každé dielo je situované vo vlastnej výstavnej kóji. Máme tak možnosť vidieť rozličné polohy autorkinej tvorby, či už maliarsku, alebo sochársku. Zároveň nám predstavuje umenie ako druh módu prežívania bytia, ako o ňom hovorí psychológ Erich Fromm vo svojej knihe Mať alebo byť.

Prostredie lesa a príroda samotná je pre autorku neustálym inšpiračným zdrojom. Predmetom jej záujmu sú hlavne ihličnany, ktoré považuje za esteticky vhodnejšie pre svoju tvorbu. Z tej nevynecháva ani choré alebo mŕtve stromy, ktorých pozostatky rovnako tvoria prostredie lesa, ako tie živé. Padnutý strom, ktorý sa autorke zdal príťažlivý bol príliš ťažký na to, aby si ho vzala z lesa so sebou, sa teda stal východiskovým bodom pre umeleckú činnosť.

Autorka sa s touto situáciou vysporiadala práve prostredníctvom kreatívnej tvorby s materiálmi, ktorými dala ľubovoľnú formu „vysnívanému“ kmeňu. Jeho belostný sadrový povrch doplnený o papradové listy a vetvičky odkazuje na belobu mramorových sôch klasického umenia a zároveň je v kontraste s maľbou v druhom výklade. Jeho zavesenie v priestore teda priamo odkazuje na názov výstavy a zároveň ironicky poukazuje na samotný proces tvorby, ktorý nebol zďaleka tak ľahký.

Naopak maľba na plátno nainštalovaná v druhom výklade je iba prehodená cez lanko na drevenom ráme a pripomína čínsku alebo japonskú krajinomalbu. Oproti sadrovému kmeňu budiacemu dojem ťažkej hmoty pôsobí maľba ľahkým dojmom akéhosi závesu, jemného a nenápadného prvku majúceho ale schopnosť vyvolať až zenový dojem,

LIGHT LIKE A BROKEN TREE

Helen's main theme is the depiction of trees and forests. These elements have become especially significant as a part of the art series "Lightbox with a tiny forest" and "I carry ferns on my shoulders".

She decided to create a new site-specific object for the Gallery Výklad: a tree trunk, which she exhibited together with an older piece of hers – a painting on an unstretched canvas. Each work is situated in its own exhibition cubicle. We thus have the opportunity to see the various aspects of the author's work, be it painting or sculpture. At the same time, it represents art as a mode of experiencing being, how psychologist Erich Fromm refers to it in his book "To Have or to Be?".

The forest environment and nature itself is a constant source of inspiration for the author. The subject of her interest are mainly conifer trees, which she considers more aesthetically suitable for her work. She's including even sick or dead trees, whose remains are an important part of the forest environment just as much as the living ones. A fallen tree, which seemed attractive to the author but was too heavy to take from the forest, was the starting point for her artistic activity and for creating this specific object.

The author dealt with this situation precisely through creative work with materials, which ended up giving form to her "dream" trunk. The white plaster surface, supplemented with fern leaves and twigs, alludes to the whiteness of marble sculptures of classical art and at the same time contrasts with the painting in the second interpretation. Hanging in the space thus directly refers to the title of the exhibition and at the same time ironically points to the creation process itself, which was far from easy.

In contrast, the painting on canvas installed in the second storefront is merely draped over a rope on a wooden frame and resembles a Chinese or Japanese landscape

podobne ako je tomu vo tradícii krajinomalby ďalekého východu.

Autorke nejde o vedeckú deskripciu a faktografické podanie, podmanenie a uchovanie prírodných artefaktov, ale o vyjadrenie prchavého, no intenzívneho zážitku, ktorému je človek vystavený v konfrontácii so svetom prírody, jej procesov a zákonitostí, ako univerzálnych paradigiem života a smrti opakujúcich sa v nekonečnom cykle.

painting. Compared to the plaster trunk giving the impression of a heavy mass, the painting has the light impression of a kind of curtain, a delicate and unobtrusive element that has the ability to evoke a Zen impression, as is common in the tradition of landscape painting in the Far East.

The author is not concerned with scientific description and factual presentation, the subjugation and preservation of natural artifacts. She is rather interested in the expression of a fleeting but intense experience that a person is exposed to when confronted with the world of nature, its processes and laws, as universal paradigms of life and death — repeating in an endless cycle.

Galéria: Galéria Výklad, Trnava, SK
Kurátor: Peter Molari
Trvanie výstavy: 16. december 2022–15. január 2023
Foto: Peter Lančarič, Martina Chudá

Gallery: Galéria Výklad, Trnava, SK
Curator: Peter Molari
Duration: December 16, 2022–January 15, 2023
Photos: Peter Lančarič, Martina Chudá

JEDNA Z TÝCH KRAJŠÍCH NOCÍ

Helenine maľby vznikajú väčšinou v ateliéri v Novej Cvernovke, podľa fotografií zaznamenaných na prechádzkach krajinou. Do objektívnych obrazov od fotenej reality lesov sa mieša subjektívne vnímanie atmosféry konkrétnych miest a zákutí. Autorka výlety do prírody podniká často, sú pre ňu akousi nutnosťou. Prechádzky, rovnako ako aj zbieranie výnimočných konárov či iných prírodnín, a následné prekresľovanie či premalovanie motívov z lesa na plátno, majú isté znaky autoterapie.

Helen je zberateľka a milovníčka stromov. Keď o nich hovorí alebo píše, pomenúva ich s úctou celými rodovými i druhovými názvami a jej rozprávanie sprevádza vášeň a odovzdanosť.

Napriek tomu, že Helen sa stromom vo svojej tvorbe venuje už niekoľko rokov, aktuálna výstava Jedna z tých krajších nocí je iná, než doterajšie a posúva autorkinu tvorbu ďalej.

Jedna línia tohto posunu je veľmi osobná: po kríze vyhorenia z únavy a nutnosti neustálej sebaaprezentácie na sociálnych sieťach Helen spomalila. V prechádzkach a maľbe opäť nachádza radosť, ktorá sa s prílišným tlakom na zvýšenú produktivitu pred časom stratila. Svojim maľbám venuje viac času, čo sa odráža na prepracovanejšej technike maľby. Na plátno sa postupne prekrývajú viaceré vrstvy farieb, Helen obrazy na ceste k dokonalosti viac krát prerába. Počas tohto procesu medzi ňou a jej dielami vzniká niečo ako vzťah, aký poznáme medzi ľuďmi: obraz ju vie potešiť aj prinútiť k pochybnostiam o vlastných schopnostiach. Ten čas, ktorý do malieb autorka vkladá a ktorý im venuje, sa stáva časom, ktorým obraz dokáže zaujať diváka: na Helenine maľby stromov a konárov sa dá pozerieť veľmi dlho.

Druhou líniou posunu v tvorbe Heleny Tóthovej je (vlastne neplánované) zapojenie témy ekológie, a to konkrétne v otvorenej sérii Twigs. Autorka na prechádzkach krajinou

ONE OF THOSE NICER NIGHTS

Helen's paintings are mostly created in her studio in Nova Cvernovka, based on photographs recorded while walking through the country. The subjective perception of the atmosphere of specific nooks and crannies adds further colour to the objective images of the photographed reality of forests. The author often takes trips into nature, they are a kind of necessity for her. Walks, as well as the collection of exceptional branches or other natural resources, and the subsequent redrawing or repainting of motifs from the forest on the canvas, have certain features of autotherapy.

Helen is a tree collector and enthusiast. Whenever she speaks or writes about them, she does so respectfully, using their generic names, and her words reveal true passion and devotion.

Despite the fact that Helen has been working on these tree motifs for several years, the current exhibition One of those nicer nights is different from the previous ones and it takes the author's work in a new direction. One aspect of this shift is deeply personal: fatigue and the need for constant self-representation on social media resulted in a burnout, slowing the artist down. Having felt too much pressure for increased productivity, she has lost joy for a while — now she is able to find it again through walks and painting. She devotes more time to her art, which is apparent in a more sophisticated painting technique. Several layers of colors gradually overlap on the canvas, Helen remakes the paintings several times on the way to perfection. During this process, a relationship not unlike between two people forms between her and the piece of art that she creates. The painting can lift her spirits up as well as make her doubt her own abilities. The time the author devotes to the painting transforms into the time they are able to captivate the viewer for: her trees and branches are persistently easy on our eyes.

zbiera konáre, ktoré nájde na zemi a zdajú sa jej krásne. Konáre v ateliéri pomaluje výraznými farbami a odnáša ich naspäť do lesa. Umiestnené vo svojom prirodzenom prostredí neprirodzene levitujú vo vzduchu a pôsobia ako zjavenie v magických zákutiach lesov, nainštalované pre náhodného diváka, fotograficky zdokumentované a presne zamerané pomocou súradníc GPS. Kto by sa chcel cielene vydať na obhliadku farebných konárov, postupne zistí, že niektoré konáre sú preč, a preč sú dokonca aj niektoré miesta. Krajina sa rýchlo mení, lesy miznú, stromy sú vyrúbané. Inštalácie v krajine, ktoré pôvodne vznikli ako jemné gesto vkladania niečoho vlastného do obrovského divokého sveta stromov, sa tak stávajú kritickou správou o stave prírody. Fakt, že autorkine farebné konáre neboli pôvodne koncipované ako výkričník v celospoločenskej debata o ničení našich lesov, ale napriek tomu sa ním stali, je symbolom toho, že človek — i keď o to nestojí, bude vždy súčasťou spoločnosti, ktoré ho ovplyvňuje.

The second aspect of the shift in Helen Tóth's work is the (actually unplanned) involvement of the topic of ecology, specifically in the open series Twigs. During her walks through the country, the author collects branches found on the ground that appeal to her. She paints them in vivid colours in her studio, then takes them back to the forest. Located in their natural environment, they artificially levitate in the air and act as a revelation in the magical nooks and crannies of forests, installed for the casual viewer, photographically documented and precisely pinpointed using GPS coordinates. Whoever wishes to take a targeted tour of the colored branches will gradually find that some branches are gone, and so are some places. The landscape is changing rapidly, forests are disappearing, trees are being cut down. Installations throughout the country, originally created as a subtle gesture of inserting something of the artist's own into the vast wild world of trees, thus become a critical report on the state of nature. The painter's colourful branches weren't originally meant to be exclamation marks in the society-wide debate on the destruction of our forests. However, that is what they became. This fact is a metaphor of man being part of the community that affects him, even if he cares not a jot.

Miesto: A7 Gallery, Banská Bystrica, SK
Kurátorka: Kristína Hermanová
Trvanie: 27. apríl–19. jún 2022
Foto: Ján Kostaa

Gallery: A7 Gallery, Banská Bystrica, SK
Curator: Kristína Hermanová
Duration: April 27–June 19, 2022
Photo: Ján Kostaa

V histórii s nástupom industrializácie, technizácie sveta (na konci 19. storočia a na prelome 20. storočia) sme sa stretli s filozofickými prúdmi, ako paralelami vo výtvarnom umení, kde sa autori a autorky utiekali k prírode a jej zosobnením v ľudskom živote. Niekedy to bolo hľadanie duchovnej cesty, inokedy to bol príklon k antropomorfizmu, výsledkom vlastnej predstavy videnia sveta. Inokedy mohla byť príroda duchovným priestorom, v nemeckom romantizme príroda bola zrkadlom človeka, človek/umelec bol v nej pútnikom. Práve technické zrýchlenie sveta fascinovalo niektoré umelecké osobnosti, a naopak niektoré umelecké osobnosti to paralizovalo natoľko, že sa utiekali k zakladaniu vlastných komún v prírode. Príroda sa stala ateliérom. Častokrát malo toto chápanie umenia s presahmi do mystiky, duchovna, pustovníctva romantický nádych v chápaní krásna. Išlo o idealistické a psychologické chápanie estetiky prírody. V koncepte tvorby umenia bol silný koncept autorského „ja“ alebo „bezprostredného zažitia samého seba“, intuície. Na konci 60. rokov 20. storočia pribudol ekologický koncept chápania a ochrany prírody, ktorý je veľmi aktuálny aj dnes, a aj vo vizuálnom umení.

Helen Tóth je autorka, ktorej prechod z detstva do dospelosti sa udial v nultých rokoch 21. storočia, v ére nových médií, hromadného používania sociálnych sietí, a ubúdania osobného sociálneho kontaktu. Je autorkou, ktorá v detstve zažila éru pred, ale aj éru zlomu. Sociálne médiá, ktoré priniesli príval informácií sú dobrým nástrojom, ale miera vyplňania času a nášho života v pretechnizovanom svete, dáva zabrať nášmu duševnému ako aj fyzickému zdraviu. Vojná médií medzi televíziou, reklamou, internetom eskaluje v množstve ľudí a ich túžbe návratu k prírode rôznymi spôsobmi, ako princíp nachádzania vlastného ekvilibria. Ako sme sa z histórie presvedčili, pri rýchlom technickom pokroku vždy existuje societa ľudí, ktorá sa utieka k svetu bez technizácie. Helen Tóth je autorkou, ktorá využíva technické výtvarné nástroje na uskutočnenie umeleckého zámeru (digitálna aj analógová fotografia, digitálne mapy a súradnice GPS). K využívaniu sociálnych sietí sa stavia ako k povinnej jazde nutnosti každého umelca, hoci by bola radšej bez nich. Vníma ich ako silného polarizátora

In history, with the onset of industrialization and the technization of the world (at the end of the 19th and the turn of the 20th century), we encountered philosophical currents as well as parallels in the visual arts, where authors and artists took refuge in nature and its personification in human life. Sometimes it was a search for a spiritual path, at other times it was an inclination towards anthropomorphism, the result of one's own way of seeing the world. Yet other times nature could be a spiritual space; in German Romanticism nature was a mirror of men, man/artist was a pilgrim in it. It was the technical acceleration of the world that fascinated some of the artistic figures. Conversely, others were so paralysed by it that they resorted to founding their own communities in nature. Nature became the atelier. Often this understanding of art, with its overspill into mysticism, spirituality, and pilgrimage, had a romantic tinge in its understanding of the beautiful. It was an idealistic and psychological interpretation of the aesthetics of nature. The concept of the author's "I" or, the "immediate experience of self", intuition, was a strong concept in the creation of art. At the end of the 1960s, the ecological concept of understanding and protecting nature was added, which is still very relevant today, in visual art as well.

The artist Helen Tóth's transition from childhood to adulthood took place in the first decade of the 21st century. It was the era of new media, the mass use of social networks and the decline of personal contact. She experienced the world as used to be before, as well as the world after this break. Social media has brought a continuous influx of information. It is a great tool, but the speed at which it took over our time and our lives in this hurried world takes a toll on our mental as well as physical health. The media war between television, advertising and the internet is escalating, and multitudes of people desire to return to nature in their own way, as a means of finding equilibrium. As history has taught us, there will always be a society of people who seek refuge from rapid technological progress in a world without it. Helen Tóth is an artist who uses technical achievements to realise her artistic intention (digital

spoločnosti, základ unifikácie umenia, preberania umeleckých vzorov, ktoré sa odkláňajú od osobnej, autorskej autenticity. Helen Tóth vo svojej tvorbe uvažuje o strome a o lese ako o základných prvkoch prírody. Základom je pre ňu prechádzka v lese ako priestore, ktorého prežívaním je rovnováha. Fragmentárne z neho vyberá odpadnuté konáre stromov, ktoré jej slúžia ako iniciačný model/podnet pre maľbu v ateliéri. Pri maľbe kombinuje intuíciu a prácu s farbou, ako aj spomienku, či zážitok z lesa. Niekedy je podnetom k maľbe čiernobiela kresba lesa, stromu robená na základe kombinácie spomienky a fotografie. Konáre stromov zozbierané v autorkinom ateliéri sa stávajú základom pre jej inštaláciu v galerijnom priestore. Expanduje maľbu a kresbu do galerijného priestoru. Vytvára pomocou média inštalácie prostredia z malieb a prírodnín.

Využitie časti prírody, konárov po použití vracia naspäť do svojho prostredia (najprv ich však namaľuje neprírodnou farbou), následne ich odfotografuje v ich pôvodnom lesnom prostredí. Divákovi dá návod, kde ich nájsť pomocou súradníc GPS. Autorka sa vymedzuje ako dlhoročná „zberačka“ (nie lovkynia) predmetov prírodného pôvodu, na výstave vzdáva hold prvej slovenskej botaničke Izabele Textorisovej, ktorá väčšinu času strávila výskumom flóry v okolí Martina, najmä vo Veľkej Fatre a Gaderskej doline, z tohto územia zaznamenala a popísala nové a vzácne rastliny.

Umelkyňa Helen Tóth pracuje systémom objavovania a zbierania, teda podobne ako botanička, nemá síce vedecké ambície, ale sústredene sa pohybuje v niekoľkých lesoch v rôznych častiach Slovenska. Niekedy inštruuje známych, aby jej selektívne doniesli vzorky lesa, ktoré si vyberú. Následne z nich vytvára mikroprostredia a uchováva ako akýsi trojdimenzionálny herbár.

and analogue photography, digital maps and GPS coordinates). She considers the use of social networks as a compulsory ride for every artist, although she would prefer to be rid of them. She sees them as a powerful polarizer of society, the basis for the unification of art, the adaptation of artistic models that deviate from personal, authorial authenticity. In her work, Helen Tóth thinks of the tree and the forest as basic elements of nature. It is fundamental to her to walk in the forest, which gives us a feeling of balance. She selects fragments, the fallen branches on her way; later they will serve as stimuli, means of initiation for her artwork in the studio. When painting, she fuses intuition, the work with colours, memories and experiences from the forest. Sometimes the stimulus for the painting is a black and white drawing of the woods or a tree, based on the combination of memory and photography. The branches collected in the artist's studio become the backbone of her installation in the gallery setting. She expands painting and drawing into the gallery space. Through the medium of installation, she creates an environment out of drawings and natural elements.

After use, she returns these natural elements and twigs back to their original environment (but only after painting them with artificial colors), then photographs them there. She gives a means for the viewers to find them, using GPS coordinates. The author defines herself as a longtime collector (rather than hunter) of objects of natural origin. Via the exhibition, she pays tribute to the first Slovak botanist, Izabela Textorisová, who devoted most of her time to study the flora around the city Martin, especially in the High Fatras and Gaderská Valley and recorded and described new and rare plant species from this area.

The artist Helen Tóth works in a system of discovery and collection, i.e. like a botanist. Although she has no scientific ambitions, she deliberately moves around several forests in different parts of Slovakia. Sometimes she instructs friends and audience to selectively bring her samples of the forest they choose. She then creates micro environments from them and preserves them as a kind of three dimensional herbarium.

Galéria: Turčianska galéria v Martine, SK
Kurátorka: Ivana Moncolová
Trvanie výstavy: 15. júl–30. september 2021
Foto: Zdeno Ziman

Gallery: Turiec Gallery in Martin, SK
Curator: Ivana Moncolová
Duration: July 15–September 30, 2021
Photo: Zdeno Ziman

VÝBER Z TVORBY

SELECTED ARTWORKS

Stále mi niečo lezie do okna
Something keeps creeping up to my window

2023. 54,5 × 50 cm
olej na plátne | oil on canvas

Na chrbte nosím paprade
I carry ferns on my shoulder

2023. 50 × 56 cm
olej na plátne | oil on canvas

Budem rásť aj so zviazanými konármi
I will grow with my twigs bound

2023. 125 × 70 cm
olej na plátne | oil on canvas

Budem strážiť údolie
I will watch over the valley

2023. 175 × 120 cm
olej na plátne | oil on canvas

Vizuálna reprezentácia života maliara
Visual representation of a painter's life

2023. 140,5 × 84,5 cm
olej na plátne | oil on canvas

Čítanie tinedžerských časopisov za týmito hnedými oknami, počas daždivého dňa v 90. rokoch, pocit úplnej beztiaže
Reading teen magazines behind these brown windows on a rainy day in the 90's, feeling completely weightless

2023. 125 × 70 cm
olej na plátne | oil on canvas

Cesta zo skalnatej doliny_červené smrekovce
Path from the rocky valley_red larch trees

2023. 24 × 18 cm
kresba na papieri, kaširovaná na drevo s epoxidovou lazúrou |
drawing on paper attached to wood with a thick layer of resin

Cítim s tebou, Friedrich
I feel you Friedrich

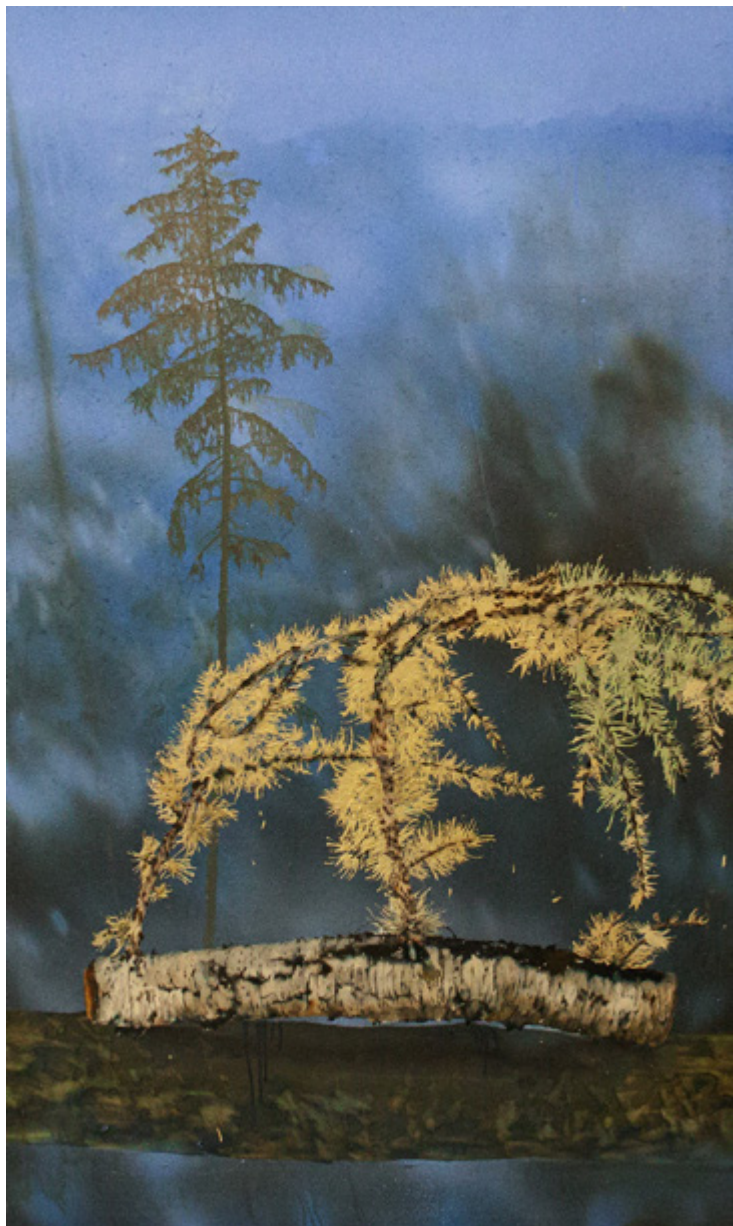
2023. 24 × 18 cm
kresba na papieri, kaširovaná na drevo s epoxidovou lazúrou |
drawing on paper attached to wood with a thick layer of resin

*Among these trees is my
hiding spot*

Moja skrýša je medzi týmito stromami
Among these trees is my hiding spot

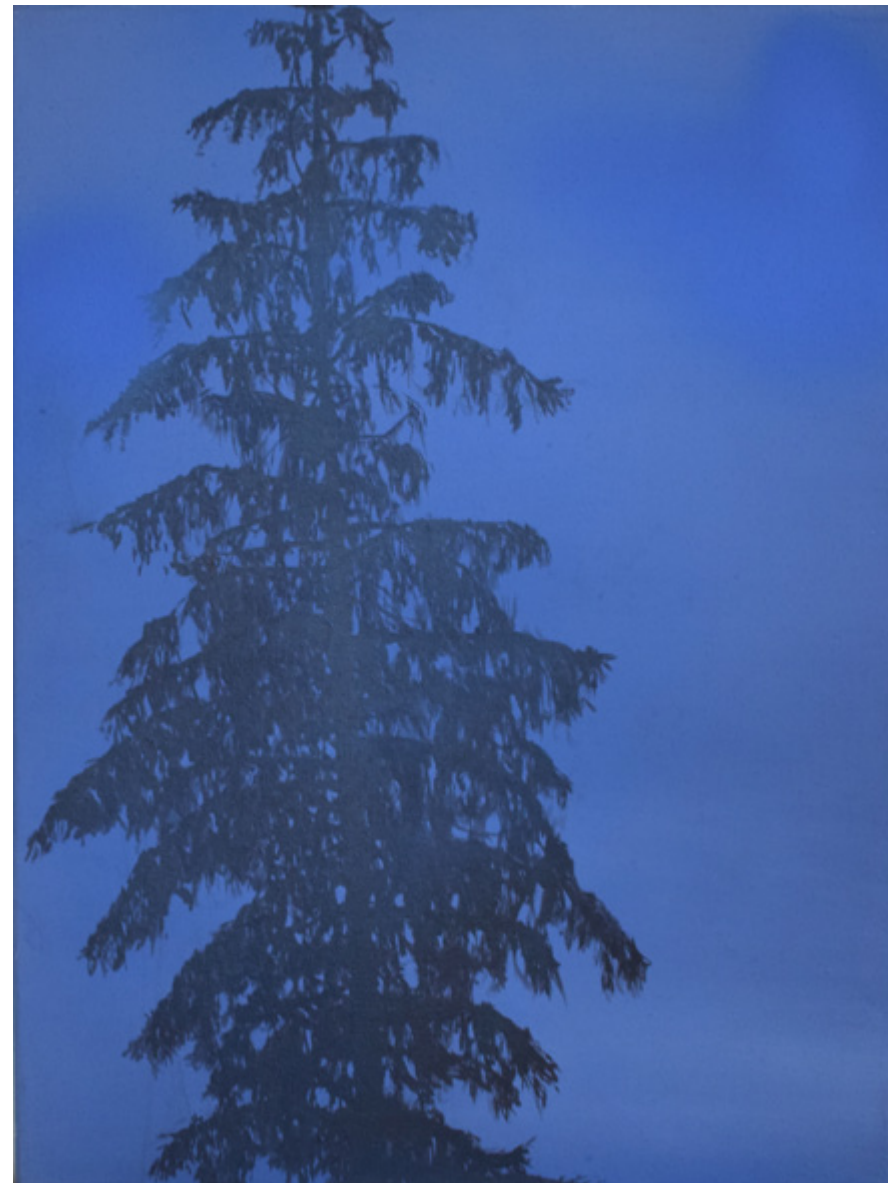
2023. 20 × 14 cm
kresba na papieri | drawing on paper

Tma patrí nám
The dusk belongs to us
2022. 140 × 85 cm
kresba na papieri | drawing on paper

Jedna z tých krajších nocí 2
One of those nicer nights 2

2022. 60 × 45 cm
olej na plátne | oil on canvas

Keramické stromy
Ceramic trees

2022. 63,5 × 61,5 cm
olej na plátne | oil on canvas

Pod si ten žiarivý strom pozrieť z blízka
Come closer to see the radiant tree

2022. 54 × 49,5 cm
olej na plátne | oil on canvas

Jedna z tých krajších nocí
One of those nicer nights

2022. 140 × 85 cm
olej na plátne | oil on canvas

Pri blatnickom potoku
By the river of Blatnica

2022. 140 × 85 cm
olej na plátne | oil on canvas

Moja zbierka lesov
My collection of forests

2021
inštalácia | installation

La Push
La Push

2021. 45 × 50 cm
olej na plátne | oil on canvas

Tvar mojej duše
The shape of my soul
2019. 150 × 190 cm
olej na plátne | oil on canvas

Tma patrí nám 2
The dusk belongs to us 2
2022. 60 × 45 cm
olej na plátne | oil on canvas

Bleskom zasiahnutý
Struck by lightning

2021. 240 × 150 cm
kresba a maľba na plátne | drawing and painting on canvas

Stromy s kmeňovou vadou
Trees with a trunk defect

2021. 240 × 150 cm
kresba a maľba na plátne | drawing and painting on canvas

Lilac
Lilac

2020. 26 × 21 cm
olej na plátne | oil on canvas

Vôňa mora
The smell of the sea

2020. 26 × 21 cm
olej na plátne | oil on canvas

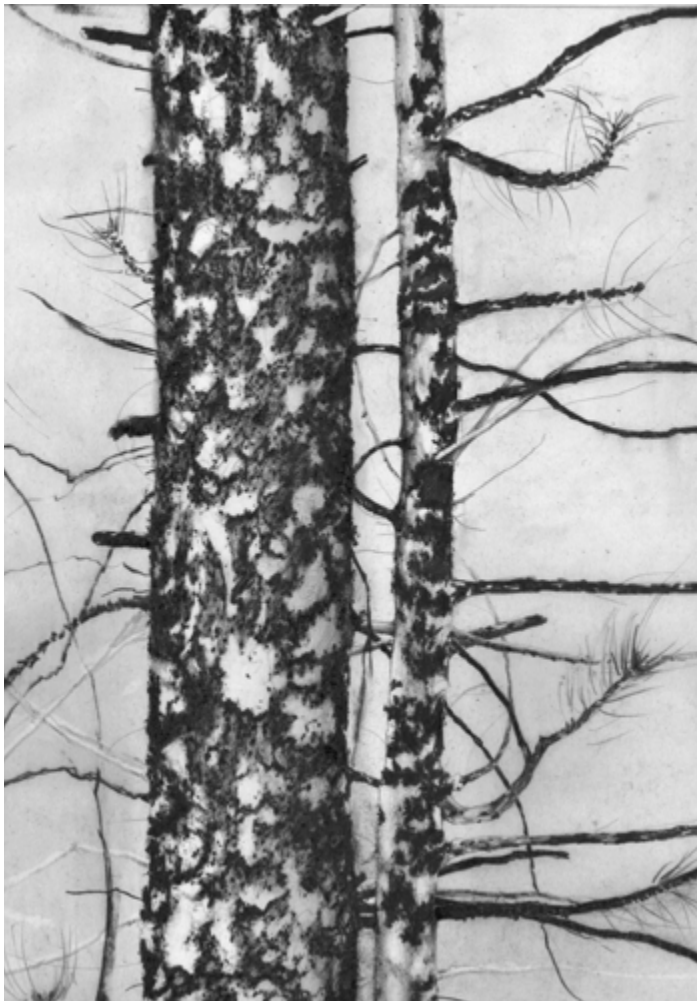

Absencia stromu
The absence of a tree
2020. 105 × 72 cm
olej na plátne | oil on canvas

Portrét hladného stromu
Portrait of a hungry tree

2020. 240 × 150 cm
kresba a maľba na plátne | drawing and painting on canvas

Stromy s kmeňovou vadou 1
Trees with a trunk defect 1

2020. 42 × 29,7 cm
kresba na japonskom papieri | drawing on japanese paper

Divoká trpezlivosť
Wild impatience

2019. 150 × 100 cm
olej na plátne | oil on canvas

Pri vrbickom plese
By the Vrbické's tarn

2019. 14,8 × 21 cm
kresba na papieri | drawing on paper

YFBMH
YFBMH

2019. 14,8×21 cm
kresba na papieri | drawing on paper

Nazeranie na les cez mestskú optiku

Vyparujúce sa čaro, zahalené do pulzujúcej pary vylúdného lesa. Dovoľiť konárom ohmatať silu vetra a vôňu dažďa. Keď sa les nadýchne, urobí to vo farbách.

Otvoriť balkónové dvere dokorán, v noci, o tretej hodine, kedy už všetci spia a privlastniť si ten čas, ten moment, keď začne zúriť nelútostná letná búrka. Keď je tma černejšia, ako najväčšia temnota a predsa nám blesky dovoľia čosi zazrieť. Výjavy si nevyberáme my, búrka určuje, čo a kedy ukáže. Dianie nie je pod našou kontrolou, tak ako ani les, ktorý nevytvárala ľudská ruka. Stojím v odstupe, v suchom oblečení a dychtím po jedinom: mať možnosť stať sa lesom. Stať sa stromami, byť naraz tisíckami stromov a dýchať prostredníctvom tenkých, husto popretkávaných vlákien podhubia a zažiť, získať skúsenosť lesa. Sebecká túžba prevtelenia sa do prírody s možnosťou ponechať si ľudskú myseľ. Vedieť, vidieť a cítiť dianie, ktoré nám ľuďom uniká, ktoré nedokážeme našimi zmyslami zakúšať, ktoré nám zostáva navždy ukryté. Môžeme si to len predstaviť. Ale predstavy sú nepresné.

„Ľudia, čo sa smiali a vraveli, že o Prírode sa všetko vie a že Prírodu neovláda duch, nikdy neboli v horách počas jarnej búrky. Keď Príroda privádza na svet jar, tak sa do toho vloží, trhá horstvá ako rodiaca žena zvierá postelne prikrývky. Prejde každou vetvičkou každého kra a stromu a len čo ich prehmatká svojimi veternými prstami, očistí ich od všetkého, čo je slabé.“¹

Ak nepatríme k izolovanému kmeňu z amazonského pralesa, alebo k ľuďom, ktorý sa rozhodli žiť v nepoškvrnenej prírode, bez civilizačných výdobytkov, nazeráme na les optikou civilizovaného, najčastejšie mestského človeka. Tento postoj nám bráni stať sa lesom a zakúsiť napríklad ten okamih, kedy varovné signály rastlín vyvolané počas núdze a choroby vedú k napumpovaniu živín do ich žíl. Ako oddelení od lesa nikdy nedokážeme upozorniť strojmy na blížiacu sa pohromu. Napriek tomu, že sme fyzicky prítomní v lese, predsa zostávame iba jeho vonkajším

Viewing the forest through urban optics

Through the lens of urban eyes, the forest becomes a vaporous dream, its magic evaporating into the pulse of mist that cloaks the empty woods. Let the branches bow to the wind's whisper and inhale the scent of rain. In every breath the forest takes, it exhales in hues, a symphony of colours woven into the air.

To open the balcony door wide, at three in the morning, when the world is asleep, and claim that moment as your own — when the relentless summer storm begins its furious dance. The darkness is deeper than the deepest black, yet the lightning fractures it, revealing glimpses of a world not ours to command. The storm chooses the scenes, deciding what and when to unveil. Nothing is under our control — no more than the forest, untouched by human hands.

I stand apart, dry, shielded by my clothes, yearning for only one thing: to become the forest. To be the trees, to be thousands of them at once, breathing through the delicate, tightly woven tendrils of the undergrowth. To feel what the forest knows, to gain its ancient wisdom. It is a selfish desire — to reincarnate as nature, while still holding onto the consciousness of a human mind. To understand, to witness, to sense what eludes us, to experience the mysteries hidden from our limited senses, forever beyond our reach.

We can only imagine it. But our imaginings are vague, always just beyond clarity.

“Folks who laugh and say that all is known about Nature, and that Nature don't have a soul-spirit, have never been in a mountain spring storm. When She's birthing spring. She gets right down to it, tearing at the mountains like a birthing woman clawing at the bed quilts. If a tree has been hanging on, having weathered all the winter winds, and She figures it needs cleaning out. She whips it up out of the ground and flings it down the mountain. She goes

pozorovateľom. Hoci dýchame naraz ten istý vzduch, ne-
deje sa to rovnakým spôsobom. Les totiž nenaberá vzdu-
ch do pľúc ako my, on dýcha cez všetky konččky konárov,
cez všetky listy a rastliny, každou čiastočkou pôdy. Les je
všetkým tým, čo je v lese. Možno by sme to dokázali pocí-
tiť, keby sme aspoň na chvíľu dokázali dýchať naraz ce-
lým telom, cez kolená, cez prsty na nohách, cez uši a cez
mihalnic.

Vzdáľuje nás interpretácia od pravdivo sa javiaceho lesa?

Existuje určitá kolektívna predstava lesa. Pod pojmom
les si každý človek vybavuje tie isté znaky: stromy, hory,
čerstvý vzduch. Avšak vlastné bytie lesa je celkom nezá-
vislé od spôsobu akým my rozumieme tomu, čo je to les.
Existuje nejaký spôsob ako by nám mohla byť daná vlast-
ná inakosť lesa? Les je, ale aké je jeho vlastné bytie? Čo
o ňom dokážeme povedať? A dokážeme o ňom povedať
všetko? Bude sa naše rozprávanie o lese zhodovať s reál-
nym lesom?

Keď hovorím „reálny les“, mám tým na mysli našu telesnú
prítomnosť v prírode, keď sa tam nachádzame, keď sa stá-
vame súčasťou konkrétneho miesta. Reálny je tým, že sa
ho môžeme dotknúť, ohmatať ho v jeho nepatrných čas-
tiach, prejsť prstami voňavým ihličím, zavadiť do kmeňa,
namočiť si nohy do ľadovo studenej horskej rieky.

Les sprostredkovaný jazykom zostáva len myslený. Ak sme
v ňom prítomní, nemusíme ho myslieť, nemusíme sa snažiť
rozumieť mu, pretože vtedy sa nám ukazuje, dáva sa nám
celý a presne taký aký je. Akokoľvek sa budeme snažiť,
nikdy sa nám nepodarí slovami vyjadriť ako voňal horský
vzduch. Idea lesa je len jedna, ale je nekonečno spôsobov
ako sa nám les dáva. Jedine naša telesná prítomnosť nám
umožní zacítiť vôňu lesa. Sprostredkovať jazykom túto
skúsenosť niekomu inému je nemožné.

over the branches of every bush and tree, and after She
feels around a little with Her wind fingers, then She whips
them clean and proper of anything that is weak.”¹

Unless we belong to an isolated tribe deep in the Amazon,
or live entirely immersed in untouched wilderness, free
from the touch of civilization, we inevitably see the forest
through the lens of an urbanized, civilized existence. This
perspective distances us from truly becoming the forest,
from feeling that profound moment when plants send out
warning signals in times of stress or illness, triggering the
flow of nutrients into their veins. Separated from this nat-
ural symbiosis, we will never be able to alert the trees to
impending danger. Even when we are physically present in
the forest, we remain outsiders — observers at best.

Though we share the same air, we do not breathe it in
the same way. We draw air into our lungs, but the forest
breathes through everything — through the tips of branch-
es, the edges of leaves, the intricate network of plants,
and every particle of soil. The forest is not a collection of
trees; it is the trees, the soil, the air, the life within it — all
interconnected.

Perhaps we might sense this unity if, for even a fleeting
moment, we could breathe with our entire being — through
our knees, our toes, our ears, and even our eyelashes. Only
then might we touch the essence of what it means to truly
be part of the forest.

Does our interpretation pull us away from the forest as it truly is?

There exists a collective image of the forest. When the word
“forest” is spoken, everyone conjures up the same famil-
iar signs: trees, mountains, fresh air. Yet the essence of the
forest stands apart from our understanding of it. Is there
a way we can encounter the forest in its own difference,
not through the lens of human perception? The forest
simply is — but what is its true existence? What can we say
about it? Can we ever say everything? And does our speak-
ing of the forest ever align with the forest as it really is?

V čom spočíva inakosť lesa?

Ako sa nám ukazuje inakosť lesa? Je rozdiel v tom, či narazíme hlavou do steny alebo do stromu? Je rozdiel v tom, či plávame v jazere alebo v bazéne? Čím sa líši skúsenosť a chápanie lesa od nášho každodenného prežívania a poznatkov? V lese sa neustále deje komunikácia, ktorá je pre nás neznáma, ba cudzia. Komunikácia podobná ľudskej, ale predsa iná. Oboznámili ma s ňou autori Peter Tompkins a Christopher Bird v ich knihe „Tajný život rastlín“. Stromy, rastliny, ich korene a pôda medzi sebou komunikujú, ale nie spôsobom, ktorému by sme mohli ľudskými zmyslami porozumieť. Nevieme sa aktívne zapojiť do tejto komunikácie, ale so správnou technikou alebo s indiánskou krvou v žilách je väčšia pravdepodobnosť, že ju začneme vnímať, registrovať — že stromom začneme načúvať. Táto komunikácia v sebe nesie isté čaro, ktoré túžime zakúsiť, precítiť, pochopiť. Les jestvuje spoločne so všedným, nami žitým mestským životom, ale ako protipól. Les sa radikálne líši od sfér, v ktorých sa pohybujeme. Stromom nemusíme odovzdať prácu na presný deadline, nezaujímajú ich ako sa voláme a aké príbehy so sebou ťaháme, či sme umyli scho-disko v paneláku, nestarajú sa, či sme si pred spaním umyli zuby. Nezneužíva nás, nemá vlastné ego, nesúdi a nevráždí. Ľudské zákony pre prírodu nemajú platnosť a to napriek tomu, že je súčasťou nášho sveta, alebo skôr naopak: my sme jej súčasťou.

Ako nám dáva les o sebe vedieť?

Prírodzene rozumieme lesu tak, ako rozumieme slovu les. Zjednodušíme ho tým do banálneho významu. Celkom nám však uniká jeho jadro, vnútro, ktoré zakrývajú krajné porasty a koruny stromov. Naše zmysly sú vždy niečím limitované, rušené. Čo sa odohráva po západe slnka? Ukazuje sa nám les aj v tme? Zachycujeme jeho ukazovanie sa len zrakom, alebo sa nám dáva aj nejakou inak?

„...vrátíme-li od narození slepému člověku zrak, bude se zprvu domnívat, že všechny předmety vidí jen v sobě, nikoli mimo sebe.“² To nám ukazuje, že odhad priestorových vzdialeností, vykonaný zrakovým orgánom, vzniká hlavne

By “real forest”, I mean the unmediated experience of nature — when we are there, when we become a living part of a particular place. The forest is real in the way we touch it, in the way we feel it through its smallest fragments. We trace the lines of fragrant needles with our fingers, press against the rough bark of a trunk, immerse our feet in the cold currents of a mountain stream.

The forest, when filtered through language, remains confined to thought. Yet when we stand within it, there’s no need to think about it, no need to struggle to understand. It reveals itself fully, offering us its essence just as it is. No matter how hard we try, words will always fail to capture the exact scent of the mountain air. While there may be one collective idea of the forest, there are infinite ways in which it presents itself to each of us. Only by being physically present can we truly smell the forest. That experience, so intimate and vivid, cannot be transmitted through language to anyone else. It remains unspoken, known only in the act of being there.

What distinguishes the forest from our everyday world?

How does the otherness of the forest manifest to us? Does it make a difference whether we strike our head against a wall or a tree? Whether we swim in a lake or a pool? The experience of the forest, its essence, differs fundamentally from the routine encounters of our urban lives. In the forest, there is a form of communication— constant and intricate — that remains foreign to us. It is akin to human interaction, but at the same time, profoundly different.

I was introduced to it by the authors Peter Tompkins and Christopher Bird in their book “The Secret Life of Plants”. They explore how trees, plants, roots, and soil converse with each other, though not in a way accessible to our human senses. We cannot engage directly in this dialogue. However, with the right approach or perhaps with an ancestral connection to nature, we might begin to sense it, to perceive and listen to the silent exchanges of the trees.

na základe cviku. Musíme prírodu vidieť aby nám neunikla jej skutočné jestvovanie? Ťažko sa mi na vlastnú otázku odpovedá, musím brať totiž do úvahy dve možnosti. Je rozdiel, či otázku ponímame z hľadiska slepého človeka alebo z hľadiska dočasného obmedzenia zrakového vnímania — napríklad tmou. Zamerala by som sa skôr na tú druhú alternatívu. To, čo pre nás prestáva byť viditeľné, neprichádza o svoju existenciu, len preto, že sa naše možnosti vnímania obmedzili. „Kdyby byla tma absolutně prázdná“, hovoril Goethe, „nebylo by při pohledu do ní žádného vjemu.“³

Keď pred spaním počúvame vopred nahraté zvuky lesa, dažďa a praskanie dreva v ohni so zavretými očami, prežívame bezpochyby nejakú skúsenosť lesa. V čom spočíva rozdiel medzi počúvaním zvukov lesa doma a načúvaním lesu priamo v lese, v tme? Ak nakvapkáme do odparovača esenciálny olej z ihličia, táto vôňa nám pripomína les. V takomto prípade les iba imitujeme. To my sa totiž rozhodujeme o trvaní zvukových vnemov, aj o sile vôní esenciálnych olejov. Počujeme dážď, ale v skutočnosti na nás neprší a žiadny vlk nás neuhryzne, je to teda klamný dojem, je to spôsob ako môžeme získať domnelú kontrolu nad prírodou.

Naopak, priamo v lese kontrolu nad dianím nemáme. Odohráva sa tam niečo, čo sa našou vôľou neriadi. To znamená, že aj keď nemáme zrakový vnem, vieme s určitosťou uchopiť les tým, že nás presahuje, tým, že sa tam priamo nachádzame a tým, že je nezávislý od nás, od nášho konania, od nášho vedomia. Naše telo netvorí súčasť lesa — tým mám na mysli fakt, že príroda ľudský zásah, ľudské bytie nepotrebuje ku svojej existencii — sme len návštevníkmi a my sme tí, ktorí les potrebujú.

„...řekneme-li, že příroda je božská zahrada, a člověk je jejím nejvyšším výtvořem, pak si v ní má počínat jako zahradník. Zatím spíše připomíná kozla...“⁴

Môžeme byť v prírode fyzicky prítomní, ale nie sme na ňu napojení — prichádzame a odchádzame, ako sa nám zachce. Nikdy počas života, kým prebývame v našom ohraničenom a limitujúcom tele, nezistíme, aký je to pocit, byť

This hidden conversation holds a certain allure, a mystery we long to understand, to feel for ourselves.

The forest exists alongside the mundane, urban life we lead, but it stands as a stark counterpoint. It is radically different from the spaces we inhabit. Trees do not demand productivity or completion by a deadline. They are indifferent to our names, the narratives we carry, or whether we completed household chores. They do not care if we brushed our teeth before bed. The forest does not exploit us, harbor ego, pass judgment, or inflict harm. It is untouched by human laws, though it exists within our world. Yet, perhaps it is the reverse: we exist within it, a part of its vast, indifferent whole.

How does the forest reveal itself to us?

We often grasp the forest only through the lens of the word “forest,” reducing it to a mere label. In doing so, we overlook its essence, the inner life that thrives beneath the canopy and tangled vegetation. Our senses, constrained and disrupted, offer us only fragments of its reality. What happens when the sun sinks below the horizon? Does the forest still speak in the darkness? Is it offered to us only through sight, or is it given in ways beyond our usual senses?

“...if a person born blind suddenly gains sight, they may initially believe all objects exist within them, not outside.”² This reveals that our perception of spatial distances, as mediated by vision, is largely shaped through experience. But must we truly see nature in order not to miss its reality? This question poses a challenge even to me, as I must weigh two distinct possibilities. Do we consider the question from the perspective of someone born blind or from the temporary limitation of sight — such as darkness? It’s the latter that intrigues me. Just because something becomes invisible does not mean it ceases to exist, merely that our capacity for perceiving it is constrained.

lesom. V momente, keď vstúpime na pôdu lesa, pravidlá nášho rýchlo sa rozvíjajúceho ľudského sveta prestávajú mať svoju platnosť. To musí byť jedným z hlavných dôvodov, prečo prírodu tak zúfalo potrebujeme.

Vo fenomenológii som sa stretla s metódou, ktorá nám umožňuje nechať veci javiť sa také, aké sú, teda bez vplyvov našich spomienok, myšlienok, bez vopred vytvorených predstáv. Umožňuje nám stretnúť sa s nimi akoby po prvýkrát. Ale je to skutočne možné? Vieme svoje vnútro až do takej miery vyprázdniť? A skutočne to musíme byť práve my, ktorí musia vyprázdňovať svoju myseľ pred tým, ako ich začneme vnímať a pokiaľ ich chceme vnímať práve také, aké sú?

Aby sa nám les ukázal, aby sa nám vyjavil celým svojím bytím a pravdivo, musíme naň nazerať s čírou a neovplyvnenou myslou novorodenca. Ale ako to dosiahnuť? Domnievam sa, že práve les má túto schopnosť vyčistiť naše vedomie, vyprázdniť hlavy, ktoré sú preplnené nekonečným množstvom myšlienok. Práve les má ten dar očistiť naše vnímanie, aby sa nám následne mohol dať vo svojej celistvosti. Vďaka svojej nepredstaviteľnej inakosti v nás pripravuje priestor, aby sme ho mohli vnímať. Jeho nekonečná inakosť totiž dokáže vyčistiť naše vnímanie a my nemusíme urobiť nič, iba vstúpiť do lesa a nechať ho na nás pôsobiť. Prechádzajúc sa lesom, akoby sme ho absorbovali celým svojim bytím, ktoré sa z ničoho nič stalo samotným bytím lesa. A možno, že všetko, čo je mimo nášho tela, všetko čo je pre nás vonkajškom, má presne takúto schopnosť na nás pôsobiť.

“Were the darkness an absolute nothingness,” said Goethe, “then no perception at all would arise when the human being looks out into the dark.”³

When we listen to pre-recorded forest sounds — the patter of rain, the crackle of a fire — just before falling asleep, eyes closed, we undeniably create some form of forest experience. But what is the difference between hearing these sounds at home and hearing them in the forest itself, enveloped by the night? When we drop essential pine oil into a vaporizer, the scent transports us momentarily to the woods. But in this case, we are only simulating the forest. It’s we who control the duration of these auditory and olfactory sensations, dictating the volume of the rain or the intensity of the pine scent. Though we hear rain, it doesn’t fall on our skin, and there is no lurking wolf — what we experience is an illusion, a way of exercising control over nature’s vast unpredictability.

In contrast, the forest unfolds its mysteries beyond our control. It harbors a reality untouched by our will. Even without visual perception, the essence of the forest reveals itself to us because it exists beyond our reach, because we are present within it, and because it operates independently of our actions and consciousness. Our bodies are not part of the forest’s fabric — nature thrives without human intervention or presence. We are mere visitors in a realm that, paradoxically, seems to need us.

“.. if we claim that nature is a divine garden and man its highest creation, then surely he should act as its gardener. Yet, thus far, he resembles more a billy goat...”⁴

We may traverse the natural world with our physical presence, but we remain unconnected to its essence—we come and go at will, untouched by the forest’s core. In our finite, constrained bodies, we will never fully grasp the experience of becoming the forest itself. When we step onto the forest floor, the frenetic rhythms of human existence dissolve, revealing one of the fundamental reasons we crave nature so profoundly.

In phenomenology, there exists a method designed to reveal things as they truly are, uncolored by our memories, thoughts, or preconceived notions. It offers us the chance to encounter them anew. But is such a feat genuinely attainable? Can we truly cleanse our inner selves to this extent? Must we indeed purge our minds in order to perceive things in their purest form, if such a perception is even possible?

For the forest to reveal itself in its entirety and truth, we must approach it with the pure and unblemished mind of a newborn. But how do we achieve this state? I believe that the forest possesses a unique power to clear our consciousness, to empty our minds crowded with countless thoughts. It is the forest that can purify our perception, making it possible for us to experience its essence fully. Its profound otherness creates a space within us, allowing us to perceive it in its totality. By simply entering the forest and allowing its influence to take hold, we begin to absorb it with our entire being, merging with its essence. Perhaps everything beyond our physical form, everything external to us, has this inherent ability to profoundly affect us.

- ¹ CARTER, F.: Malý strom. Bratislava: Artforum, 2006, s. 89
- ² KARÁSEK, J.: Schellingova metafyzika přírody. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017, s. 194
- ³ TOMPKINS, P., BIRD, CH.: Tajný život rostlin. 1. vyd. Olomouc: Malvern, 2015, s. 101
- ⁴ KARÁSEK, J.: Schellingova metafyzika přírody. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017, s. 10

- ¹ CARTER, F.: The Education of Little Tree. New York, Delacorte Press, 1976, p. 89
- ² KARÁSEK, J.: Schellingova metafyzika přírody. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017, p. 194
- ³ TOMPKINS, P., BIRD, CH.: The Secret Life of Plants. New York, Harper & Row, 1973, p. 101
- ⁴ KARÁSEK, J.: Schellingova metafyzika přírody. Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2017, p. 10

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY

- 2024 Come Closer to See the Radiant Tree, A7 Gallery, Banská Bystrica, SK
- 2024 Among These Trees Is My Hiding Spot, Curva Pura, Roma, IT
- 2023 La Push, 40 × 60 BRUSSELS, Brussels, BE
- 2023 Na chrbte nosím paprade, Galéria Sumec, Bratislava, SK
- 2023 Ode to the Conifers, Blu : gallery, Modra, SK
- 2022 Light Like a Broken Tree, Galéria Výklad, Trnava, SK
- 2022 Jedna z tých krajších nocí, A7 Gallery, Banská Bystrica, SK
- 2022 Levitujúca neistota, Galéria Slávia, Košice, SK
- 2021 Nekonečný strom, Turčianska Galéria v Martine, SK
- 2021 Dych lesa, Galéria 19, Bratislava, SK
- 2021 OPEN STUDIO, Zborovňa — Nová Cvernovka, Bratislava, SK
- 2018 Byť lesom, Atelier XIII, Bratislava, SK
- 2017 Hovoriace prsty stromov, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2016 Hibiscus Horcrux, Art Café, Banská Štiavnica, SK
- 2016 Meet God by the River, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK

SOLO EXHIBITIONS

- 2024 Come Closer to See the Radiant Tree, A7 Gallery, Banská Bystrica, SK
- 2024 Among These Trees Is My Hiding Spot, Curva Pura, Roma, IT
- 2023 La Push, 40 × 60 Brussels, Brussels, BE
- 2023 I carry ferns on my shoulder, Gallery Sumec, Bratislava, SK
- 2023 Ode to the Conifers, Blu : gallery, Modra, SK
- 2022 Light Like a Broken Tree, Gallery Výklad, Trnava, SK
- 2022 One of Those Nicer Nights, A7 Gallery, Banská Bystrica, SK
- 2022 Levitating uncertainty, Gallery Slávia, Košice, SK
- 2021 The Endless Tree, Turiec Gallery, Martin, SK 2021
- 2021 The Forest's Breath, Gallery 19, Bratislava, SK
- 2021 OPEN STUDIO, Nová Cvernovka, Bratislava, SK
- 2018 To Be a Forest, Atelier XIII, Bratislava, SK
- 2017 The Speaking Fingers of Trees, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2016 Hibiscus Horcrux, Art Café, Banská Štiavnica, SK
- 2016 Meet God by the River, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK

- 2024 Roots, Ateliér Franz Charlet, 40 × 60 BRUSSELS v spolupráci s Generálnym konzulátom Slovenskej Republiky v Bruseli, Brusel, BE
- 2024 Belvedere na Hluboké — Let it GROW again!, Alšova Jihočeská Galerie, Hlboká nad Vltavou, CZ
- 2024 Zlínský salón mladých, Trienále současného umění, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Zlín, CZ
- 2023 VÚB Malba roka, Nedbalka, Bratislava, SK
- 2023 Línia lesa, Nitrianska galéria, Nitra, SK
- 2022 Christmas Party, Blu : gallery, Modra, SK
- 2022 Printing, still, Station Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2022 VÚB Malba roka, Nedbalka, Bratislava, SK
- 2022 Printing, still, Galerij Epreuve d'Artiste, Antwerpen, BE
- 2022 Štyri izby, Nová Cvernovka, Bratislava, SK
- 2021 Koniec sezóny OTVÁRAME!!!, Hájovňa — červená studňa, Banská Štiavnica, SK
- 2021 ...na papieri 4, Galéria 19, Bratislava, SK
- 2019 Buy Now or Cry Later, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2019 Iv, Galéria ABC, Bratislava, SK
- 2017 VÚB Malba roka, Nedbalka, Bratislava, SK
- 2017 Failings Before Final, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2017 Winter Selection 6', Flatgallery, Bratislava, SK
- 2016 DOT. 2016., DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2016 Doteraz, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2013 Gallery Dunaj „Galéria- Presents“, Bratislava, SK

- 2024 Roots, Atelier Franz Charlet, 40 × 60 BRUSSELS, realized under the brand of the Slovak House as part of the flagship project of cultural presentation of Slovakia in Belgium, Brusel, BE
- 2024 Belvedere on Hluboká — Let it GROW again!, Aleš South Bohemian Gallery, Hlboká nad Vltavou, CZ
- 2024 Zlín Youth Salon, Triennale of contemporary art, Regional Gallery of Fine Arts in Zlín, Zlín, CZ
- 2023 VUB Foundation Award for Painting for Young Artists, Nedbalka Gallery, Bratislava, SK
- 2023 Forest Line, Nitra Gallery, Nitra, SK
- 2022 Christmas Party, Blu : gallery, Modra, SK
- 2022 Printing, still, Station Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2022 VUB Foundation Award for Painting for Young Artists, Nedbalka Gallery, Bratislava, SK
- 2022 Printing, still, Galerij Epreuve d'Artiste, Antwerpen, BE
- 2022 Four rooms, Nová Cvernovka, Bratislava, SK
- 2021 End of the season OPENING!!!, Hájovňa — červená studňa, Banská Štiavnica, SK
- 2021 ...on the paper 4, Gallery 19, Bratislava, SK
- 2019 Buy Now or Cry Later, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2019 Iv, Gallery ABC Bratislava, SK
- 2017 VUB Foundation Award for Painting for Young Artists, Nedbalka Gallery, Bratislava, SK
- 2017 Failings Before Final, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2017 Winter Selection 6', Flatgallery, Bratislava, SK
- 2016 DOT. 2016., DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2016 Until now, DOT. Contemporary Art Gallery, Bratislava, SK
- 2013 Gallery Dunaj „Galéria- Presents“, Bratislava, SK

Je trojnásobnou finalistkou ceny VÚB banky za maľbu (2017, 2022 a 2023) a v roku 2022 bola nominovaná na cenu Piero D'Amore E Colore na art fairi The Others v talianskom Turíne. V roku 2022 bola na longliste ceny STRABAG Artaward International vo Viedni. Najväčším úspechom je účasť na kolektívnej výstave Belvedere na Hluboké | Let It GROW Again! v Alšovej jihočeskej galérii, ktorej spoluorganizátorom je rakúsky Belvédér. Na výstave sú zastúpení autori ako Anselm Kiefer, Rona Pondick, Honoré Daumier, Edmund Gwerk, Liza Lou, Krištof Kintera a ďalší. Na základe výberu odbornej poroty (v zložení Václav Mílek, Noemi Purkrábková, Lumír Nykl, Zuzana Krišková, Adam Galko, Jakub Frank, Jana Babušiaková) bola vybraná na účasť v Zlínskom salóne mladých 2024. Prehliadka tvorby českých a slovenských umelcov nastupujúcej generácie sa uskutoční už po deviaty raz, zvyčajne raz za tri roky. Projekt je neoddeliteľnou súčasťou širšej prezentácie súčasného umenia v krajskej galérii, ktorá nadväzuje na tradíciu slávnych baťovských prehliadok súčasného umenia – Zlínskych salónov z rokov 1936 až 1948, ktoré organizovala firma Baťa. Hlavným cieľom tohto projektu je objaviť osobnosti medzi začínajúcimi umelcami a sprostredkovať ich tvorbu predovšetkým zlínskému publiku.

She is a three time finalist of the VÚB Painting Prize, also in 2022 was selected for the longlist of the STRABAG Artaward International award. In 2022 was nominated for the Piero D'Amore E Colore Prize at The Others art fair in Torino, Italy. The biggest success is the participation in the collective exhibition Belvedere na Hluboké | Let It GROW Again! in South Bohemian Gallery, which is co-organized by the Austrian Belvedere. The exhibition features artists such as Anselm Kiefer, Honoré Daumier, Edmund Gwerk, Liza Lou, Krištof Kintera and others. On the basis of the selection of an expert jury (composed of Václav Mílek, Noemi Purkrábková, Lumír Nykl, Zuzana Krišková, Adam Galko, Jakub Frank, Jana Babušiaková), Helen have been selected to participate in the Zlín Youth Salon 2024. The showcase of the work of Czech and Slovak artists of the emerging generation will take place for the ninth time, usually once every three years. The project is an integral part of the broader presentation of contemporary art in the regional gallery, which continues the tradition of the famous Bata exhibitions of contemporary art – the Zlín Salons from 1936 to 1948, which were organised by the Bata company. The main aim of this project is to discover personalities among emerging artists and to bring their work to the Zlín audience in particular.

O AUTORKE

Helen Tóth (*1992, Dunajská Streda) je slovenská vizuálna umelkyňa, tvorí v Bratislave v Novej Cvernovke. V rokoch 2007–2011 študovala na Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra v Bratislave a neskôr, v rokoch 2012–2016, študovala na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri prof. Ivana Csudaia a v rokoch 2016–2018 v ateliéri prof. Daniela Fischera.

ABOUT ARTIST

Helen Tóth (*1992, Dunajská Streda) is a Slovak visual artist who works in Bratislava at Nová Cvernovka. Between 2007–2011, she studied at Josef Vydra School of Applied Arts in Bratislava and later, between 2012–2016, she studied at the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava at a studio led by prof. Ivan Csudai and between 2016–2018 at a studio led by prof. Daniel Fischer.

BIBLIOGRAFIA

CARTER, F.: Malý strom. Bratislava: Artforum, 2006
KARÁSEK, J.: Schellingova metafyzika přírody. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017
TOMPKINS, P., BIRD, CH.: Tajný život rostlin. 1. vyd. Olomouc: Malvern, 2015

BIBLIOGRAPHY

CARTER, F.: The Education of Little Tree. New York, Delacorte Press, 1976
KARÁSEK, J.: Schellingova metafyzika přírody. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017
TOMPKINS, P., BIRD, CH.: The Secret Life of Plants. New York, Harper & Row, 1973

Texty | Texts: © Kristína Hermanová, Miroslav Halák, Dominika Chrzanová,
Peter Mačaj, Ivana Moncolová, Václav Mílek, Peter Molari, Nicoletta
Provenzano, Helen Tóth, Vittorio Beltrami, Aleš Vrtal
Preklad | Translation: Marek Kurta, Janka Takács Sipos
Fotografie a ilustrácie | Photos and illustrations: © Jana Budaiová, Gabriela
Birošová, Jakub Čajko, Martina Chudá, Chilli Production, Dávid Hanko,
Adam Kamenský, Ján Kostaa, Richard Kučera Guzmán, Peter Lančarič,
Albena Nikolova, Lukáš Rohárik, Michal Juhás, Helen Tóth, Zdeno Ziman
Grafická úprava | Graphic Design: © Martin Bízík

Tlač | Print: ZEPHIROS, a. s.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť
použitá a šírená žiadnou formou alebo elektronickým, mechanickým,
fotografickým či iným spôsobom bez predošlého súhlasu majiteľa
copyrightu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced
or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical,
photographic, recording or otherwise, for any purpose without the express
prior written permission of the copyright owners.

Vydavateľ | Publisher: © Helena Tóthová, 2024

www.helentoth.com

ISBN 978-80-570-6130-4

ISBN 978-80-570-6130-4